

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O.P.S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

VLIV TRESTU SMRTI NA SNÍŽENÍ KRIMINALITY

Autor práce:	Michal Šmídek, DiS
Studijní obor:	Bezpečnostně právní činnosti ve veřejné správě
Forma studia:	Kombinovaná
Vedoucí práce:	JUDr. Milan Šumbera
Katedra:	Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat panu JUDr. Milanu Šumberovi, vedoucímu bakalářské práce, za jeho pomoc při korekci některých částí mé práce. Dále bych chtěl poděkovat své rodině za trpělivost, kterou se mnou měli v době, kdy jsem tuto práci zpracovával.

ABSTRAKT

ŠMÍDEK, M. *Vliv trest smrti na snížení kriminality : bakalářská práce.* České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s., 2012. 54 s. Vedoucí práce : JUDr. Milan Šumbera.

Klíčová slova: trest smrti, absolutní trest, způsoby poprav, abolicionismus, vliv trestu smrti,

Bakalářská práce primárně zkoumá vliv trestu smrti na snížení té nejzávažnější kriminality, tj. páchaní vražd, a to analýzou statistických údajů vybraných států a jejich vzájemným porovnáním. Dílčím výstupem práce je popis trestu smrti z hlediska historie, dále výčet způsobů provádění poprav a prezentace soudobé nejen světové situace na poli absolutního trestu. Nedílnou součástí práce je rovněž prezentace organizací, které vystupují proti trestu smrti a hnutí jež zastávají ten nejvyšší trest. Práce se taktéž zaobírá argumenty pro a proti trestu smrti.

ABSTRACT

ŠMÍDEK, M. *Effect of the death penalty on crime reduction : Bachelor thesis.*
České Budějovice : The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2011. 54 p.
Supervisor : JUDr. Milan Šumbera.

Key words: death penalty, capital punishment, methods of execution, abolitionism, the effect of the death penalty,

Bachelor thesis primarily examines the effect of the death penalty on the serious crime reduction, i.e. committing murders, through a statistical analysis of selected countries and their mutual comparison. The partial output of the thesis is a description of the death penalty in terms of history, as well as a list of ways to implement execution and presentation of contemporary worldwide situation in the field of capital punishment. An integral part of the work is also a presentation of organizations that oppose the death penalty and movements that advocate the highest punishment. The thesis also discusses the arguments for and against the death penalty.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíle a metodika	9
2 Historie trestu smrti.....	10
2.1 Dějiny trestu smrti ve světě	10
2.2 Dějiny trestu smrti v českých zemích	13
2.3 Způsoby popravky.....	15
2.3.1 Zvířata jako popravčí.....	15
2.3.2 Přírodní živly.....	16
2.3.3 Ukamenování	18
2.3.4 Ukřižování.....	18
2.3.5 Oběšení	19
2.3.6 Od meče ke gilotině (stětí).....	20
2.3.7 Zastřelení.....	22
2.3.9. Moderní způsoby popravky	22
3 Analýza současné situace	25
3.1 Současná situace ve světě.....	25
3.1.1 Současný vývoj trestu smrti v číslech.....	26
3.2 Současná situace v Evropské unii	27
4 Amnesty International a jiné organizace	29
4.1 Nevládní organizace za dodržování lidských práv.....	29
4.2 Nevládní organizace za zrušení trestu smrti	31
4.3 Organizace zastávající trest smrti.....	32
4.4 Argumenty pro a proti trestu smrti	33
5 Vliv trestu smrti na snížení kriminality.....	37
5.1 Cíl zkoumání.....	37
5.2 Vybrané subjekty.....	37
5.2.1 Geografické a demografické údaje států Iowa a Nebraska.....	38
5.2.2 Geografické a demografické údaje států Michigan a Ohio.....	39
5.2.3 Geografické a demografické údaje států Wisconsin a Indiana.....	40
5.3 Metoda zkoumání.....	41
5.4 Analýza a porovnání vyhodnocených dat.....	42
5.4.1 Stát Iowa versus stát Nebraska.....	42
5.4.2 Stát Michigan versus stát Ohio.....	44

5.4.3 Stát Wisconsin versus stát Indiana	45
5.5 Výsledky zkoumání.....	47
Závěr	48
Seznam použitých zdrojů	50
Literární zdroje	50
Elektronické zdroje	50
Legislativní dokumenty.....	53
Seznam tabulek.....	54
Seznam grafů	54

Úvod

Výkon trestu smrti vyvolává a od dob osvícenství vždy vyvolávalo rozporuplné debaty o jeho používání. Soudobá společnost od jeho vykonávání ustupuje. I když není ve většině zemí již užíván, případy úmyslného usmrcení dítěte či hromadných vražd vždy rozpoutají veřejnou diskuzi o jeho znovuzavedení. Jestliže vycházíme z obecně známého faktu, že každá osoba má „právo na život“, který je součástí právních norem všech moderních států, musíme si zodpovědět otázku, jestli poprava člověka, byť za nejzávažnější zločin, toto právo převáží a zejména zda trest smrti jako tzv. Damoklův meč vyřeší společenský problém a další delikventy od jejich zločinů odradí. Rovněž je nutno se zamyslet nad otázkou, zda jsou právní mechanismy neomylné a nemůže tak dojít k justičnímu omylu.

K nalezení odpovědi, zda má moderní právní stát trest smrti začlenit do svých právních norem, by mohla, byť zanedbatelně napomocť právě tato bakalářská práce. Najít odpovědi je ovšem velmi složité, neboť se téma dotýká nejen právní stránky věci, ale také našeho postoje k lidskému životu. V užití trestu smrti a především způsobu provedení se odráží také historie dané kultury.

Dané téma, tedy zkoumání vlivu trestu smrti na snížení kriminality, zúžené na zjištění vlivu trestu smrti na spáchání vražd, jako té nejzávažnější formy kriminality, bylo vybráno pro kontroverznost a zároveň aktuálnost tématu a rovněž díky osobnímu zaujetí autora práce.

Jak bylo výše řečeno, přínosem práce by mělo být nalezení odpovědí, zda má být trest smrti začleněn do právních norem moderních států, tedy zda výrazně odradí potencionální delikventy od spáchání zločinů, respektive spáchání vražd.

Pro účely naplnění tématu je práce rozčleněna na teoretickou a praktickou část. V teoretické části bude vylíčen historický vývoj trestu smrti ve světě a v českých zemích, včetně kulturního a politického vlivu společnosti, jakožto i popsání způsobů poprav. Dále bude rozpracována analýza současné situace, prezentovány protichůdné názory organizací bojující proti trestu smrti a uskupení, které jsou naopak pro trest smrti. Praktická část se bude zabývat samotným zkoumáním vlivu trestu smrti na snížení kriminality – snížení počtu spáchaných vražd.

1 Cíle a metodika

Práce se bude zabývat dílčími cíly, které budou shrnuty v teoretické části a dále jedním, primárním, kterému je věnována praktická část práce.

Mezi dílčí cíle si autor stanovil prezentování trestu smrti z hlediska jeho historického vývoje, jak ve světě, tak v českých zemích. Dále provedení analýzy současné situace, jak světové, tak na úrovni Evropské unie a v neposlední řadě prezentování názorů organizací, které jsou proti trestu smrti a uskupení, které jsou názorově pro zavedení či udržení trestu smrti. Posledním dílčím cílem byla prezentace argumentů pro a proti trestu smrti. Pro naplnění dílčích cílů bude čerpáno z literatury a zdrojů, které budou uvedeny v seznamu použité literatury.

Primárním cílem bakalářské práce bude zkoumání vlivu trestu smrti na snížení té nejzávažnější kriminality tj. páchání vražd. Pro účely zkoumání budou vybrány tři dvojice států s obdobným geografickým a demografickým složením, přičemž v každé dvojici bude stát, kde je dlouhodobě aplikován trest smrti a stát kde nikoliv. Jako metoda zkoumání bude použita analýza statistických údajů o počtu spáchaných vražd v časovém úseku roku 2006 až 2010, ze kterých bude pomocí informací o souhrnném počtu obyvatel daného státu vypočítán index na 100.000 obyvatel. Po provedení analýzy dat budou údaje v každé dvojici států navzájem porovnávány a jejich porovnáním bude dosaženo výsledku určeného pro samotný závěr zkoumání.

2 Historie trestu smrti

Zřejmě nikdy nedokážeme odpovědět na otázku, který ze všech trestů smrti byl používán jako první. O úmyslném popravování spojeným s jednotným rituálem můžeme hovořit až ve chvíli, kdy máme od různých národů a z různých dob zprávy, jež dosvědčují používání stále opakující metody zabití odsouzence.¹

Ač se trest smrti dle historických pramenů za různé skutky a rozdílným způsobem vyskytoval ve všech starověkých a středověkých státech a ještě v současné době je v mnoha státech užíván, lze jeho aplikaci do současné doby shrnout do jedné z definic: „Trest smrti je státem aprobované usmrcení člověka jako trest za jeho delikt.“²

V následujících dvou kapitolách budou popsány dějiny trestu smrti ve světě, počínaje jeho aplikací dle prvního zachovalého babylonského Chamurabiho zákoníku a dějiny trestu smrti v českých zemích.

2.1 Dějiny trestu smrti ve světě

V předhistorických společnostech provinilce soudila i trestala skupina, a kriminální čin se považoval za nebezpečný pro celou komunitu. S rozšiřováním osídlení rostla i potřeba pevných společenských struktur a pomstu jednotlivce či klanu nahradil státní trest.³

Nejstarší zákoník, který se dochoval v úplnosti je **zákoník Chamurabiho**, sepsaný akkadštinou v Babylonu kolem roku 1750 př.n.l. Byl široce využíván a posloužil jako vzor pro řadu mezopotamských i evropských zákoníků. Zákoník byl pozoruhodný zavedením zákonných práv a soudních postupů, které přetrvaly až do současnosti. Řídícím principem zákoníku bylo „talio“, termín pro souhlasný trest, což znamená, že ta část těla, která se dopustila kriminálního skutku, byla zmrzačená nebo amputovaná. Dle Chamurabiho zákoníku se trest smrti uděloval za celou řadu kriminálních skutků včetně krádeže, prodeje nebo přechovávání kradeného zboží, za únos, za pomoc uprchlým otrokům, dokonce za nepovolený prodej nápojů či za vlastnictví výtržnické hospody. V těchto případech nebyl způsob trestu smrti předem daný, ale mnohé kriminální činy vyžadovaly specifickou formu exekuce. Cizoložství, bigamie, znásilnění zasnoubené dívky nebo špatné chování manželky se trestalo

---

¹ BARRING, L. *Trest smrti v dějinách lidstva*. Praha : Naše vojsko, 2008, s. 11.

² *Trest smrti* [online]. last modified on 9. 11. 2006 [cit. 2012-01-10]. Dostupný z WWW: <http://iuridictum.pecina.cz//w/Trest_smrti>.

³ LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 7.

utopením, incest s vlastní matkou se trestal upálením. Za loupež se trestalo oběšením na místě, kde k loupeži došlo.⁴

Chamurabiho zákoník byl zdrojem dvou dalších tradičních zákoníků Středního východu, biblického práva Hebrejců a islámského práva šaría.

Podle biblické knihy Exodus obdržel Mojžíš kolem roku 1300 př. n. l. přímo od Boha dvě kamenné desky, na nichž byla zapsaná pravděpodobně nejznámější řada zákonů. Desatero přikázání a jeho základní principy dnes obsahují zákoníky na celém světě. Desatero je souhrn zákonných povinností občanů, ale protože neobsahuje zmínku o trestu, není zákoníkem. Rozsáhlé skupiny prohřešků i trestů však najdeme v prvních pěti biblických knihách, známých jako Tóra. Biblické tresty vycházejí svými souhlasnými tresty z Chamurabiho.⁵

Mojžíšovy zákony definují 36 hrdelních trestných činů včetně vraždy, sexuálních deliktů, modlářství, rouhání a znesvěcení soboty. Hrdelním trestným činem bylo i čarodějnictví, což mělo později v Evropě a Anglii strašlivé následky.

Bible uvádí tři způsoby poprav. Je to ukamenování, upálení a dekapitace. Ukamenování bylo nejobvyklejší a ukládalo se většinou za delikty proti blahobytu komunity, včetně deliktů sexuálních. Upálení bylo trestem za incest a cizoložství s vdanou dcerou duchovního. Dekapitace (useknutí hlavy), byla zejména vyhrazena úkladným vrahům a těm, co se zřekli víry.⁶

Islámské právo šaría, je primárně založené na Koránu. Právo šaría vytvořili islámští juristé v průběhu prvních dvou století islámu. Podle práva šaría je zločin definovaný jako zákonem zakázaný a trestný akt, anebo zanedbání nařízené povinnosti. Základním principem je, že všechno je dovolené, pokud to není přímo zakázané.⁷

Dle šaría je smrtí trestáno cizoložství, odpadnutí od islámu, krádež v případě toho, že zločinec oběť navíc zabil a za určitých okolností zabití. Cizoložství se trestá ukamenováním, krádež spojená se zabitím oběti stětím a v případě zabití ukládá šaría tři druhy trestů: odplatu, krevní peníz nebo pokání. V případě odplaty vykonal trest nejbližší příbuzný oběti. V současné době vykonává trest státem určený kat. Šaría je stále uplatňována Saúdské Arábii, Íránu, Íráku, Pákistánu, Jemenu a částečně také v Nigérii a Súdánu.⁸

Další zákony, které se zapsaly do dějin, byly bezesporu **Drakónovy zákony**,

⁴ LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 21-27.

⁵ LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 30.

⁶ LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 35.

⁷ LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 41.

⁸ LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 44-45.

kteře v roce 621 př. n. l. sepsal Athénský archont Drakon. Dle těchto zákonů byl trest smrti ukládán téměř za všechny zločiny, dokonce i za drobné krádeže.⁹

Římský zákoník Dvanácti desek, sepsaný v letech 451-450 př. n. l. ukládal trest smrti za řadu kriminálních skutků, včetně krádeže a za velezradu.¹⁰ V římské republice nebo císařství byl trest smrti určen především pro cizince, otroky a občany nízkého původu. Mezi způsoby poprav y patřilo upálení, ukamenování, ukřižování a předhození zvěři.¹¹

Tradiční právo se v Indii a v Číně vyvíjelo zcela nezávisle na zákonech Evropy i Středního východu, které se odvozovaly od zákonů Mezopotamských. Základními dokumenty jsou **indické zákony Manuovy**, sepsané v prvním nebo druhém století našeho letopočtu a **čínský zákoník Tang**, sepsaný v osmém století.¹²

Zákony Manuovy vycházely z kastovního rozdělení indické hinduistické společnosti, kde příslušníci nejvyšších kast byli trestem smrti prakticky nepostižitelní. Oproti zákonům Mezopotamským, se při aplikaci zákona počítalo s polehčujícími okolnostmi zločinu, jako bylo sociální postavení, mentální stav, věk či zdraví pachatele.¹³

Zákoník Tang rovněž rozlišoval společenské postavení provinilce. Jeho zvláštností bylo, že tresty zmírňoval velmi mladým ženám a starým osobám. Trest smrti byl stanoven strangulací nebo dekapitací.¹⁴

Ve středověku uplatňovaly všechny evropské země tresty smrti za celou škálu zločinů, vraždou počínaje a kacířstvím či čarodějnictvím konče. Značný vliv na aplikaci trestu smrti měla ve středověku zejména katolická církev. Ta užívala manuál o rozpoznání praktik čarodějnictví s názvem *Malleus Maleficarum* z roku 1486. Tím rozpoutala v Evropě hon na „čarodějnice“, na jehož konci bylo upáleno několik desítek tisíc tzv. čarodějnic. Manuál byl v roce 1488 rovněž přijat protestantskými církvemi, které se na upalování „čarodějnic“ velkým dílem podílely.¹⁵

K nejbizarnějšímu uplatňování trestu smrti došlo v pozdější Evropě, Velké Británii roku 1723 přijetím **Walthamova Černého zákona**, podle kterého se například trestala smrtí osoba, která se objevila na ulici se zašpiněným obličejem.¹⁶

⁹ LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 56.

¹⁰ LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 61,63.

¹¹ LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 67.

¹² LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 71.

¹³ LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 73-76.

¹⁴ LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 81-82.

¹⁵ LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 161.

¹⁶ LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 170.

Odpor vůči trestu smrti se začal projevovat v 18. století, kdy jej mezi jinými kritizovali ve svých spisech Voltaire, Montesquieu a Beccaria.¹⁷

Mezi prvními státy, které zrušily trest smrti, bylo v roce 1865 San Marino, v roce 1877 Kostarika a v roce 1863 Venezuela.¹⁸

Po 2. světové válce v roce 1948, přijaly Spojené národy **Všeobecnou deklaraci lidských práv**, která vyhláší univerzální právo na život za absolutní, přestože přesně nevyjádřila nezákonnost hrdelního trestu. To mělo za následek postupné rušení trestu smrti v mnoha zemích.¹⁹

2.2 Dějiny trestu smrti v českých zemích

Na historickém území českého státu, tak jako i v jiných evropských zemích, patřil trest smrti od nepaměti k poměrně běžně používaným prostředkům trestního práva.

V období raného feudalismu, **od vytvoření Velkomoravské říše (9. století), až do období ranně feudální rozdrobenosti a stavovské monarchie (12. století)**, forma a obsah trestního práva odpovídaly funkcím státní moci, která se starala v první řadě o to, aby soukromé vlastnictví půdy bylo chráněno trestněprávními sankcemi. Celé trestní právo neslo ještě znaky starých rodových zvyklostí (právní obyčeje). Současně se snažilo omezovat ty zvyklosti, které byly v rozporu se státní mocí. Trest smrti se vykonával stětím, oběšením, pohřbením za živa, ve městech utopením, upálením a rozčtvrcením. Trestem smrti byla trestána nevěrnost – tj. urážka panovníka, vzpoura proti královské autoritě, zrada krále, přechod k nepříteli a falšování peněz. Zločiny proti náboženství, především kouzla, čarodějnictví, kacířství, se trestaly upálením. Trestem smrti se rovněž trestaly majetkové trestné činy a trestné činy proti mravnosti, zvláště cizoložství spáchané ženou, násilné smilstvo a znásilnění ženy. Cizoložství se trestalo pohřbením za živa. Trestné činy proti lidskému životu se trestaly zadostiučiněním a kompozicí, zpravidla bez soudů (krevní msta).²⁰ Tresty smrti vykonával na pachateli poškozený (v případě krevní msty) nebo v jeho zastoupení státní orgán. Ovšem, ještě ve 12. a 13. století jsou zmínky o kolektivním výkonu trestu smrti kamenováním, kdy byl pachatel usmrčen kamenováním celou osadou.²¹

¹⁷ LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 175.

¹⁸ MONESTIER, M. *Historie trestu smrti*. Praha: Nakladatelství Rybka Publishers, 1998. s. 377-378.

¹⁹ LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 176.

²⁰ MALÝ, K., SIVÁK, F. *Dějiny státu a práva v České a Slovenské republice*. 2. vyd. Jinočany: Nakladatelství H&H, 1993, s. 238-240.

²¹ MALÝ, K. *České právo minulosti*. Praha: Orac, s.r.o., 1995, s. 114.

Ve 14. a 15. století byly trestněprávní normy vydávány ve velkém množství. Soudní systém byl nejednotný. V důsledku právní nejistoty se upevňovala soudcovská zvláště a každý komitátní, městský a zemanský soud soudil rozdílně. Nemajetní pachatelé byli stíháni jako notoričtí a veřejní zločinci, bez dokazování, bez možnosti se odvolat a zpravidla byli trestáni smrtí. Mezi veřejné trestné činy patřila krádež, loupež, žhářství, násilné smilstvo, svatokrádež a rouhání bohu.²²

V období feudálního absolutismu (1620-1848) přišel průlom v trestním právu, v podobě **trestního zákoníku Josefa I. (1707)**, který sjednotil postup řízení u všech soudů. I nadále byl uplatňován trest smrti.²³

Trest smrti byl nakrátko zrušen až za vlády Josefa II., vydáním **Všeobecného zákoníku o zločinech a trestech za ně, z roku 1787**. Tresty smrti byly zrušeny v řádném řízení vůbec a ponechány jen v řízení v případě výjimečného stavu podle práva stanného.²⁴

Po Josefově smrti byl dekretem z 2. ledna 1795 absolutní trest opět zaveden a to pro velezradu nebo pokus o ni. Trest smrti byl obsažen i ve dvou velkých kodifikacích trestního práva z let 1803 a 1852, dle kterých se vykonával oběšením.²⁵

Při vzniku samostatného Československa v roce 1918 bylo trestní právo převzato z Rakouska-Uherska a to včetně trestu smrti. Až do roku 1939 bylo popraveno 20 odsouzených a to za loupežné vraždy a závažné vojenské zrady.

V období, které přišlo po 15. březnu 1939 v době okupace, proslula Pankrácká věznice, kde se v tzv. sekýrárně popravovalo gilotinou. Až do roku 1945 bylo zde popraveno 1079 nacistických odpůrců.²⁶

V prvních letech po II. světové válce, v Československu zasedaly mimořádné lidové soudy, které vynášely rozsudky smrti na válečných zločincích, kolaborantech a zrádcích. Zákonným podkladem pro činnost těchto mimořádných lidových soudů v českých zemích byl **Dekret prezidenta republiky č.16** ze dne 19. Července 1945, tzv. **retribuční dekret**, podle něhož se měly trestat zločiny spáchané v době zvýšeného ohrožení státu.²⁷

Tragickou kapitolu našich národních dějin tvoří politické procesy, které

²² MALÝ, K., SIVÁK, F. *Dějiny státu a práva v České a Slovenské republice*. 2. vyd. Jinočany: Nakladatelství H&H, 1993, s. 240-242.

²³ FRANCEK, J. *Zločin a trest v českých dějinách*. Praha: Rybka Publishers, 1999, s. 28.

²⁴ FRANCEK, J. *Zločin a trest v českých dějinách*. Praha: Rybka Publishers, 1999, s. 29-30.

²⁵ MALÝ, K., SIVÁK, F. *Dějiny státu a práva v České a Slovenské republice*. 2. vyd. Jinočany: Nakladatelství H&H, 1993, s. 336-337.

²⁶ CHMEL, L. *Nejslavnější popravy*. Havlíčkův Brod: Petrklíč, 2004, s. 99-103.

²⁷ CHMEL, L. *Nejslavnější popravy*. Havlíčkův Brod: Petrklíč, 2004, s. 103-104.

následovaly po komunistickém puči v únoru roku 1948, a rozsudky smrti, které mnohé z nich přinesly.²⁸

Až do roku 1989 byl na našem území dle tehdejších platných trestních právních norem trest smrti aplikován. Od roku 1948 až do roku 1989, byl trest smrti udělován včetně deliktů politického charakteru a zejména za vraždu. Popravy byly vykonávány výlučně oběšením. Poslední byla provedena 2. února 1989, kdy byl v Pankrácké věznici oběšen pětinasobný vrah.

V následujícím roce byl zákonem č. 175/1990 Sb. trest smrti zrušen.²⁹

2.3 Způsoby poprav

Trest smrti se řídí politickými, náboženskými a jinými úvahami a zvyklostmi, ale v celé historii je pro něj příznačné neustálé hledání, pátrání po co nejstrašnějších a nejkrutějších postupech, jaké si lidská představivost dokáže představit. Cíl je jediný, exemplárnost trestu, jehož smyslem je odstrašit každého, kdo by chtěl přestoupit přijatá pravidla a ustálený řád.³⁰

Vzhledem k tomu, že seznam způsobů, jakými byly po tisíciletí popravováni odsouzení je velmi rozsáhlý, budou popsány jen některé z nich.

2.3.1 Zvířata jako popravčí

Jedním z nejstarších způsobů využívaných jako způsob vykonání trestu smrti, bylo využívání celé škály zvířat. Dle historických pramenů je známo, že již sedm století před Kristem, asyrský král Aššubanibal vězně předhazoval obrovským dogám. Předhazování odsouzenců psům patřil mezi nejhanebnější a nejpotupnější trest rozšířený po celém světě – v Orientě, v Číně, v Japonsku, v Africe a velmi často v Evropě. Germáni, Hunové a Mongolové užívali jiný zákonný trest, usmýkání odsouzenců koněm. Patrně až ze všech národů Římané nejvíce prosluli využíváním zvířat k trestům smrti. Předhazování odsouzenců nejen divokým šelmám, bylo jedním z hlavních programů v amfiteátrech v celé říši. Tento trest byl zprvu vyhrazen pouze cizincům, kteří zběhli z římské armády. Následně a to velmi brzy se začal používat pro osoby otrockého původu a později proti křesťanům. Jako improvizovaní mistři popravčí byly

---

²⁸ LIŠKA, O. *Tresty smrti vykonané v Československu v letech 1918-1989*. 2., opr. a rozš. vyd. Praha: Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, 2006, s.22.

²⁹ MONESTIER, M. *Historie trestu smrti*. Praha: Nakladatelství Rybka Publishers, 1998. s. 372-373.

³⁰ MONESTIER, M. *Historie trestu smrti*. Praha: Nakladatelství Rybka Publishers, 1998. s. 14.

v aréně užívány šelmy všeho druhu, ale rovněž býci nebo berani. V Asii a orientu byli s oblibou užíváni k vykonání rozsudků lvi, levharti a tygři. Zvířata byla pozdvížena do role soudců. Pakliže nebyl odsouzenec zvířaty usmrcen, bylo to pokládáno jako presumpce nevinny a odsouzenec byl ušetřen. V roli popravčích byli rovněž užíváni draví ptáci a dokonce žraloci a murény, mezi které byli odsouzenci vyhazováni. Mezi nejtrýznivější praktiky patřil určitě způsob užívání v Číně. K exekuci se používala krysa, která byla vložena do hrnce, jež byl neprodyšně připevněn dnem vzhůru na zadnici odsouzeného. Ve dně hrnce byla malá díra, skrze kterou byl vstrčen rozžhavený pohrabáč. Krysa ve snaze uniknout rozžhavenému konci, si vybrala jedinou možnou cestu k úniku, tj. v odsouzencově řitním otvoru. Odsouzenec pak po půlhodině hrůzných muk vykřvácel. V Jižní a Střední Americe a také v několika oblastech Afriky, platilo za horší smrt než být předhozen šelmám, ponechání napospas blanokřídlému hmyzu - mravencům.³¹

2.3.2 Přírodní živly

Utopení

Voda hrála v životě raných lidských kultur významnou roli. První sídliště vznikla na březích moří a jezer nebo v údolích řek. Voda nabízela nejen hojnost ryb, ale sloužila také jako pohodlné přepravní cesty. Pohybující se vlny a proudící vodní toky se staly prvkem neustále se opakující čistoty. Odplavovaly vše, co do nich člověk hodil a co již nechtěl spatřit. I proto začala voda brzy hrát významnou roli při popravách. Přímou se nabízela k tomu, aby z člověka sejmula břemeno usmrcení bližního.³²

Poprava pomocí vody byla bezesporu inspirovaná náboženskou vírou a pověrami. Byla rozšířena u většiny primitivních civilizací a to i v černé Africe. Ve snaze jednat v souladu s boží vůlí, byli viníci svěřováni přírodním živlům, tedy vlastně bohu. V archaickém Řecku vysadili cizoložnou ženu na prám a pustili ji do příboje. Pakliže se jí podařilo dostat živé na břeh, bylo to bráno jako důkaz, že je pod ochranou bohů.³³

Zatímco Frísové, národ žijící u moře, připoutali na břehu moře odsouzence ke kůlu během odlivu, Římané odsouzence zašili do pytle s živými zvířaty ke zvýšení utrpení a tento hodili do vody. Curyšský hrdelní soudní řád z patnáctého století předepisoval, aby byl před utopením odsouzenec svázan do kozelce a zajištěn holí

³¹ MONESTIER, M. *Historie trestu smrti*. Praha: Nakladatelství Rybka Publishers, 1998. s. 19-27.

³² BARRING, L. *Trest smrti v dějinách lidstva*. Praha: Naše vojsko, 2008, s. 28.

³³ MONESTIER, M. *Historie trestu smrti*. Praha: Nakladatelství Rybka Publishers, 1998. s. 189.

prostrčenou mezi kolena a pažemi. V Basileji probíhali popravy poněkud lidštějším způsobem. Vražedkyně dětí bývaly odváděny na Rýnský most. Kat jim svázal ruce a nohy, kolem krku a nohou připevnil nafouknuté hovězí kůže a takto je hodil do vody. Pokud doplávaly až nakonec města k Tomášské věži, rybáři je vytáhly na břeh a vražedkyně dostaly milost. V době pronásledování čarodějnic byla vyhlášena tzv. Čarodějnická zkouška. Jejím základem byla domněnka, že ďábel své stoupence nenechá utopit, zatímco nevinní se po vhození do vody utopí.³⁴

Poslední doložená zmínka o utopení coby trestu smrti, pochází z Iráku, z roku 1991.³⁵

Upálení

Oheň jako živel se v chápání tehdejší společnosti svou očištnou silou vyrovnal vodě. Zlo spálení na popel přestávalo existovat ještě úplněji a dokonaleji než hříšná těla odnesená proudem vody.³⁶

O trestání smrtí ohněm lze bez nadsázky říci, že bylo zavedeno od dob, kdy lidstvo oheň poznalo. Najdeme jej ve zvykových právech nejstarších společenství. O upálení jako trestu smrti je zmínka v Chamurabiho zákoníku a mnohých jiných, dle kterých byly zločinci ohněm popravováni především za usvědčení ze sexuálních zločinů, z čarodějnictví a z kacířství, tedy v tehdejším pojetí ze zločinů proti víře. Na hranicích byli rovněž upalováni zločinci usvědčení ze žhářství. Americký historik Léa napsal právem ve svých Dějinách inkvizice: „Krutá praxe upalování živých kacířů není dílem pozitivního práva. Zákonodárce pouze aplikoval určitou formu msty, níž se v oné době přirozeným způsobem vybíjela lidová krutost“. Hranice, na kterých byli odsouzení v Evropě upalováni, se stavěli dvojím způsobem. Při prvním byl odsouzený přivázán ke stožáru, vztyčeném na ploše pokryté poleny a otepmi. Okolo odsouzeného postavili jakousi ohradu z trnitých otepí, která mu sahala až do výše kolen či steh. Tento způsob si oblíbila Španělská inkvizice, ale rovněž byl používán při exekucích v Německu a Švýcarsku. Druhý způsob byl užívanější v Anglii, Itálii a Francii. Při něm byl odsouzený zahrnut otepmi jako skořápkou ze všech stran.³⁷

Trest upálení přežil až do 19. století hlavně v Japonsku, v Číně a Egyptě. Výjimkou je Angola, kde organizace UNITA upálila v letech 1982 až 1989 zaživa osoby obviněné s disidentu.³⁸

³⁴ BARRING, L. *Trest smrti v dějinách lidstva*. Praha : Naše vojsko, 2008, s. 29-34.

³⁵ MONESTIER, M. *Historie trestu smrti*. Praha: Nakladatelství Rybka Publishers, 1998. s. 197.

³⁶ BARRING, L. *Trest smrti v dějinách lidstva*. Praha : Naše vojsko, 2008, s. 35.

³⁷ MONESTIER, M. *Historie trestu smrti*. Praha: Nakladatelství Rybka Publishers, 1998. s. 97-99.

³⁸ MONESTIER, M. *Historie trestu smrti*. Praha: Nakladatelství Rybka Publishers, 1998. s. 123.

2.3.3 Ukamenování

Kamenování je trest pocházející ještě z předbiblických časů vyhrazený zejména svatokrádežím. Podstatou exekuce je usmrcení viníka házením kamenů. Poprava se odehrávala podle přesných pravidel. Odsouzenci bylo zabráněno, aby unikl. V některých případech se mohl pohybovat v ohraničeném prostoru. Jindy byl však přivázán ke kůlu či kříži, nebo zahrabán až po krk v zemi. Zvláštností exekuce bylo, že výkon nebyl odkázán na katy. Provádět ho mohli příbuzní, přátelé oběti či odsouzence. Odsouzenec většinou umíral rychle, protože kameny které na něj dopadaly, vážily i několik kilogramů a zásah do hlavy byl v takovém případě smrtelný. U řady orientálních národů se ukládalo kamenování jako trest za zradu a jednání proti obecnému zájmu. V archaickém Řecku bylo ukamenování jedním z nejčastějších trestů. V Římě se ukamenováním trestalo výjimečně. U starých Hebrejců bylo ukamenování instucionalizováno. Trestalo se jím porušení sabatu, cizoložství manželky, braní Božího jména nadarmo, obětování cizím bohům, vzpoura syna proti vlastním rodičům, ale i když si někdo vzal vlastní sestru. V začátcích křesťanské éry se s kamenováním setkáváme sporadicky v celé Evropě.³⁹

V současné době je ukamenování uzákoněno v sedmi muslimských zemích. Za cizoložství a sexuální delikty jako je homosexualita, sodomie, tj. za delikty které jsou podle islámského práva šaría namířeny proti Aláhovi. S výjimkou Íránu jsou tresty tohoto typu zřídka využívány.⁴⁰

Nejznámějším výrokem spojeným s trestem ukamenování je dle historických pramenů bezesporu odpověď Ježíše, který na otázku, zda-li má být ukamenována cizoložná žena, odpověděl: „Kdos bez viny, hod' kamenem.“⁴¹

2.3.4 Ukřížování

Ukřížování začali používat Féniciáné kolem roku 1000 př. n. l. Později jej převzali Řekové, Asyřané, Egypťané, Peršané a Římané. Používalo se i v Japonsku.

Féniciáné oběť přibili ke kůlu. Příčné břevno nesoucí paže bylo přidáno později. Některé kříže měly tvar písmene X. Tomuto tvaru se říkalo svatoondřejský kříž, podle svatého, který byl na něm údajně ukřížován.⁴²

Samotná exekuce spočívala přibitím dlaní a nártů ke kříži, který byl již zapuštěn

³⁹ MONESTIER, M. *Historie trestu smrti*. Praha: Nakladatelství Rybka Publishers, 1998. s. 185-187.

⁴⁰ CHMEL, L. *Nejslavnější popravy*. Havlíčkův Brod: Petrklíč, 2004, s. 17.

⁴¹ MONESTIER, M. *Historie trestu smrti*. Praha: Nakladatelství Rybka Publishers, 1998. s. 186.

⁴² LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 162.

do země, případně přivázáním za zápěstí a za kotníky. Někdy přibili odsouzence na zemi a kříž byl poté vztyčen a zasazen do připravené jámy. Kříž se poté zapustil do země a oběť umírala pomalou vleklou smrtí. Na kříži se neumíralo hladověním, jak si mnozí myslí, ani dokonce vykrvácením, ale udušením. Ukřižovaný mohl dýchat jedině tak, že se pokoušel přitáhnout za paže. Lidem se silnou konstitucí mohlo umírání trvat i několik dní.⁴³ Někdy byly oběti ukřižovány hlavou dolů, což bylo milosrdenstvím, protože rychle nastalo bezvědomí. Po smrti zůstávalo tělo na kříži pro výstrahu a bývalo zvykem pohřbívat kříž spolu s obětí.⁴⁴ Strašlivou daň na kříži, jako nástroji smrti, zaplatili křesťané daleko větší než revoltující otroci, buřiči a těžcí zločinci. V Evropě bylo ukřižování jako způsob poprav zrušeno až po nástupu křesťanských císařů, pro něž byl kříž symbolem Kristova utrpení. Ve Francii bylo ukřižování znovu nakrátko zavedeno za kontrarevolučního povstání ve Vendée, když revoluční jednotky chtěly trestat města Machecoul a Saint Florent za to, že dala roku 1793 signál k povstání. Ukřižování se vyskytlo rovněž ve Španělsku za napoleonského tažení. Jako způsob poprav se znovu objevilo po přepadení SSSR, kdy je nacisté používali proti Židům a partyzánům. Trest ukřižováním je zaveden do trestního zákoníku Jemenu, kde je možno odsouzeného ukřižovat až po jeho popravě zastřelením nebo pověšením.⁴⁵

2.3.5 Oběšení

Poprava oběšením patří po celou dobu historie lidstva, k nejvíce používaným způsobům vykonání trestu smrti. Oprátka byla pro jednoduchost a malou náročnost pokládána za nejvhodnější druh poprav. Patrně i díky tomu, že vedle zastřelení může posloužit k hromadným exekucím.⁴⁶

K oběšení se používá šibenice. Obvykle ji tvoří jedno svislé a jedno vodorovné břevno, které je užší a kratší. To je umístěno na vrcholku svislého břevna a k němu se přivazuje provaz. Jindy, zejména v případě hromadných poprav, tvoří šibenici dvě svislá břevna spojená vodorovným břevnem, na které se přivazují provazy. I když se tyto vzory mohou v různých zemích mírně lišit, představují prakticky všechny vyskytující se šibenice. Výjimečně bylo možno se setkat i s jiným typem konstrukce, jako byla například šibenice užívaná počátkem století v Turecku, skládající se ze tří břevn

---

⁴³ MONESTIER, M. *Historie trestu smrti*. Praha: Nakladatelství Rybka Publishers, 1998. s. 57-58.

⁴⁴ LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 162.

⁴⁵ MONESTIER, M. *Historie trestu smrti*. Praha: Nakladatelství Rybka Publishers, 1998. s. 59-60.

⁴⁶ CHMEL, L. *Nejslavnější poprav*. Havlíčkův Brod: Petrklíč, 2004, s. 40.

spojených tak, že tvořila pyramidu.⁴⁷ Historie poprav v padesátých letech u nás připomíná jiný druh šibenice, na níž skončila svůj život Milada Horáková a mnozí další. Jednalo se o jedno dlouhé břevno a smyčku. Princip věšení spočívá v tom, že visící tělo za krk, působí vlastní silou na oprátku, čímž dojde ke stlačení krkavice a k přerušení krevního oběhu. V některých případech dojde ke zlomení krčního obratle a přerušení míchy.⁴⁸

Při oběšení se používá trojího postupu. Při prvním je člověk postaven či posazen na vyvýšenou oporu a kat mu dá okolo krku provaz přivázaný k šibenici nebo k větvi stromu. Pak mu vezme oporu pod nohama, někdy i tak, že ho strčí dopředu. To je nejrozšířenější způsob oběšení, s nímž se také v dějinách nejčastěji setkáváme. Smrt je pomalá a bolestivá. Při druhém postupu se odsouzenci kolem krku uváže provaz, ten se protáhne kladkou nebo jiným mechanismem s vodící drážkou, jenž pak umožní tahem za provaz zdvihnout obžalovaného do výšky. Obžalovaný je tak vytažen, místo aby jeho tělo padalo dolů. Tento způsob byl velmi oblíben při lynčování ve Spojených státech a setkali jsme se s ním také při posledních veřejných popravách oběšením v Iráku, Íránu či Sýrii. Ve skutečnosti jde o zardoušení, kdy agónie může trvat dlouhé minuty, ba dokonce půl hodiny i déle. Při třetí metodě se k udušení a nedostatečnému prokrvení mozku přidává ještě lámání krčních obratlů. Tento postup vymysleli Angličané a tvrdilo se o něm, že je bezbolestný a vede k okamžité smrti. Je sice účinnější než oba předchozí způsoby, vyžaduje však příslušné vybavení, tedy šibenici o určité výšce a propadlo, jež se sklopí tak, aby tělo mohlo padat volným pádem, přičemž se pak prudce napne provaz, což způsobí zlomení krčních obratlů. Jde o metodu, která se objevila až ve druhé půli 19. století. V současnosti se používá ve Spojených státech a v některých afrických a asijských zemích. Pokud se vrátíme do hlubší historie, zjistíme, že ve všech Evropských zemích bývalo oběšení po dlouhá staletí vyhrazeno neurozeným, prostému lidu, zatímco šlechtici měli právo být s'ati. V dávné historii, po vykonání exekuce, byly mrtvolky ponechány na šibenici, dokud neshnily a samy se nerozpadly. Cílem bylo, aby trest byl všem na očích co možná nejdéle.⁴⁹

2.3.6 Od meče ke gilotině (stětí)

Princip stětí spočívá v přeseknutí krku a tedy v oddělení hlavy od trupu. Usmrcení je tedy vlastně zmrzačením, ale zvláštního druhu, protože hlava je tak

⁴⁷ MONESTIER, M. *Historie trestu smrti*. Praha: Nakladatelství Rybka Publishers, 1998. s. 200.

⁴⁸ CHMEL, L. *Nejslavnější popravy*. Havlíčkův Brod: Petrklíč, 2004, s. 40.

⁴⁹ MONESTIER, M. *Historie trestu smrti*. Praha: Nakladatelství Rybka Publishers, 1998. s. 200-202.

důležitý orgán, že její oddělení působí okamžitou smrt. Vzhledem ke složitosti a krutosti ostatních způsobů poprav, se na stětí pohlíželo vždy jako na prostý trest smrti, který v Asii a Orientě existoval již dávno před křesťanskou érou. Historikové se domnívají, že tento druh poprav se objevil již z doby bronzové, současně se sečnými zbraněmi. Spravedlnost primitivních národů je nařizovala v těch případech, které nebyly trestány ohněm, ukamenováním či uškrcením. Scény stínání hlav najdeme již na egyptských basreliéfech z doby Ramsese II. Stětí v určitých případech nařizovalo staré židovské zákonodárství, jak je popsáno v Deuteronomiu (páté knize Pentateuchu, zkrácené verze Božího zákona).⁵⁰

Zatímco v Orientě a v Asii, zejména v Indii, v Číně a v Persii se stětí mečem užívalo k usmrcení spojenému s předchozím mučením, v Evropě nebylo nikdy spojeno s utrpením. K vykonání exekuce byl používán meč, ale rovněž i sekyra a šavle. V arabských zemích byla ke stětí užívána právě zmíněná poslední zbraň. V Anglii byla k exekuci používána sekyra, zatímco ve Francii, Itálii a Španělsku meč.⁵¹

Meč, kterým se vykonávala poprava, byl obvykle těžký, dlouhý a široký, se špicí na konci. Takový meč zvládli jen urostlí muži, protože úder musel být veden dostatečnou silou. Při setnutí sekyrou byl možný jen jediný způsob, odsouzený položil krk na špalek a po dopadu těžkého ostří byla oddělena hlava od trupu.

Při popravě mečem bylo užíváno trojího postupu. Při prvním si odsouzený stejně jako u poprav sekyrou klekl, ovšem místo krku položil hlavu na špalek. Při druhém vzpřímeně klečel nebo seděl a bradu přitáhl k hrudi, aby vystavil katovi co nejvíce šíji. Při třetím byl odsouzený stát ve stoje. U všech tří postupů měl odsouzený, až na výjimky svázané ruce. Stětí ve stoje vyžadovalo od kata velkou zručnost. Praktikováno bylo zejména v Číně.⁵²

Mezi popravčí nástroje používané při setnutí hlavy, byl mechanický nástroj gilotina. Gilotina byla vyrobená ze dvou sloupů 3 m vysokých, 6 palců silných a vzdálených od sebe 60 cm. Čepel, která se nacházela mezi sloupy, byla zatížena železným závažím o hmotnosti 30 kg, držel ji na místě jezdec.⁵³ K samotné exekuci došlo tak, že odsouzený ležel na břiše na lavici, která byla ke gilotině připevněna. Tělo měl vodorovně natažené, šíji pod šikmou čepelí. K následnému setnutí hlavy došlo tak, že čepel dopadla na šíji odsouzeného a oddělila mu hlavu od trupu. Gilotina – vynález

⁵⁰ MONESTIER, M. *Historie trestu smrti*. Praha: Nakladatelství Rybka Publishers, 1998. s. 223.

⁵¹ CHMEL, L. *Nejslavnější poprav*. Havlíčkův Brod: Petrklíč, 2004, s. 45.

⁵² MONESTIER, M. *Historie trestu smrti*. Praha: Nakladatelství Rybka Publishers, 1998. s. 229-231.

⁵³ LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 165.

k stínání hlav, se zrodil z humanistické vědecké mysli doktora Guillotina a doktora Louise. První z nich usiloval o rovnost všech na prahu smrti, druhý jeho myšlenku realizoval.⁵⁴ První poprava gilotinou se uskutečnila 25. dubna 1792.⁵⁵

2.3.7 Zastřelení

S objevem střelných zbraní se začala využívat nová technika poprav. Nejprve se popravovalo arkebuzami, střelnými zbraněmi z období renesance, které musely mít přenosnou trojnožku. Střílelo se z nich olověnými střelami. Tyto následně nahradily muškety a s technickým pokrokem následovaly vyspělejší střelné ruční zbraně.

Účinnost prvních poprav střelnými zbraněmi byla dosti pochybná, protože nebyly příliš přesné. Z historických pramenů vyplývá, že až do začátku 19. století se musely exekuce často opakovat, protože první salva od popravčí čtyř odsouzenec pouze zranila. Počátkem 19. století tvořilo popravčí četu až padesát osob. Dnes se uvádí deset až dvanáct střelců. Samotná exekuce spočívá v tom, že je odsouzený obvykle znehybněn, například připoutáním ke kůlu. V případě že tomu tak není, mívá svázané ruce. Popravčí četa nejčastěji zamíří na srdce a výstřelem odsouzeného usmrtí.⁵⁶

Zpočátku byly exekuce střelnými zbraněmi vyhrazeny vojákům. V současné době je trest zastřelením zákonným způsobem poprav v 70 zemích. V některých případech, například v Egyptě, je zastřelení vyhrazeno pouze příslušníkům ozbrojených sil. Nejvíce je zastřelením popravováno v Číně.⁵⁷

2.3.9. Moderní způsoby poprav

Smrtící injekce

Smrtící injekce se používají pouze ve Spojených státech amerických. V roce 1977 ji zavedli v Oklahomě a v Texasu a v současnosti je upřednostňovanou metodou poprav v 37 státech.

Odsouzenec se vstříkne kombinace drog, jejíž složení se mezi jednotlivými státy liší. Účelem je vždy vyvolat bezvědomí odsouzeného, potom mu paralyzovat svaly a navodit selhání srdce. Někdy ovšem dochází k problémům, zejména v případě, že odsouzený bral intravenózně drogy anebo má z jakéhokoliv důvodu zjizvené nebo

⁵⁴ MONESTIER, M. *Historie trestu smrti*. Praha: Nakladatelství Rybka Publishers, 1998. s. 246-247.

⁵⁵ LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 165.

⁵⁶ MONESTIER, M. *Historie trestu smrti*. Praha: Nakladatelství Rybka Publishers, 1998. s. 281-282.

⁵⁷ LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 174.

zborčené cévy. Někdy se smrtící dávka srazí, zablokuje trubice a prodlouží agónii.⁵⁸

Elektrické křeslo

Elektrické křeslo jako popravčí nástroj v podstatě vzešlo ze sporu Thomase Alva Edisona a George Westinghouse. Zatímco Edison vyráběl a distribuoval elektrický proud stejnosměrný, Westinghouse proud střídavý. Ve snaze ovládnout trh se Edison spojil s Haroldem Brownem, který následně podnikl turné napříč Spojenými státy. V rámci turné předváděl před davem usmrcení psa, se slovy: „Střídavý proud se hodí jen k likvidaci psů, k zabíjení zvířat na jatkách...a,“ dodal prý žertovně: „k popravování zločinců“. Jeho slova padla na úrodnou půdu, protože v té době se hledal humánnější způsob popravu, než bylo věšení. Jeho slova navíc podpořila skutečnost, že docházelo ke smrtelným nehodám elektrickým proudem. Harold Brown byl pověřen, aby instaloval první zařízení moderního způsobu popravu ve státním vězení v Auburnu. První poprava elektrickým proudem proběhla 6. dubna 1890. Po popravě bylo ohledáním těla konstatováno, že mozek a záda jsou úplně spáleny. Od první popravy se elektrické křeslo zdokonalilo, avšak do současné doby se vedou spory, zda je tento způsob humánní a zda popravování netrpí.⁵⁹

Samotná exekuce probíhá tak, že se odsouzenec připoutá k dubovému křeslu, které je připevněné k podlaze. Pod křeslem je gumový koberec. Na oholené lýtko se odsouzeneci připevní kožená kamaše, která je obvykle dvacet centimetrů dlouhá a osm široká. Kamaše je zdvojena kovovou fólií na ní je připevněná měděná destička, ze které vychází tyčinka se závitem a na ni se připojuje elektroda. Poté co je odsouzeneci umožněno pronést poslední slova, je mu na hlavu nasazena kožená přilba, jež má vepředu pásek, kterým se zakryjí oči. Uvnitř přilby je „kontaktní destička“. Je vyrobena z mědi, má vydutý tvar a průměr deset centimetrů. Uprostřed je tyčka procházející naskrz kůží přilby, na kterou se připevňuje druhá elektroda. Vnitřní strana přilby je vyložena jemnou vrstvou přírodní houby, která je namočena v solném roztoku. Ta má zajistit lepší kontakt a zamezit zápachu spáleného masa. Smrt odsouzence způsobí elektrický proud procházející srdcem a plícemi z kontaktní destičky v masce k elektrodě na lýtku.⁶⁰ K popravě se používá střídavý proud s napětím od 500 do 2300 voltů. Velké rozpětí napětí je závislé na tom, v kterém státě k popravě dochází. Po zhruba 30 sec. je zdroj vypojen, lékař čeká ještě pár sekund a zkontroluje, zda odsouzenecovo srdce ještě

⁵⁸ LYONS, L. *Historie trestu*. Praha: Nakladatelství Svojtka & Co., 2004. s. 173.

⁵⁹ CHMEL, L. *Nejslavnější popravy*. Havlíčkův Brod: Petrklíč, 2004, s. 72-77.

⁶⁰ MONESTIER, M. *Historie trestu smrti*. Praha: Nakladatelství Rybka Publishers, 1998. s. 324-325.

stále bije. Pokud ano, postup se opakuje, dokud nenastane smrt.⁶¹ V současné době je exekuce elektrickým proudem zavedena pouze ve státech USA.

Plynová komora

Třicet čtyři let po prvních experimentech s elektrickým křeslem, se Američané nechali znovu inspirovat duchem pokroku a zdokonalili umění usmrcovat tím, že zavedli popravu udušením v tzv. plynové komoře. Princip byl jednoduchý. Odsouzenec byl umístěn do neprodyšně uzavřeného prostoru a přinucen dýchat smrtelně jedovaté výpary. Po celé řadě pokusů byl vybrán plynný kyanovodík, který paralyzuje činnost dýchacích enzymů, které zajišťují přenos kyslíku z krve do buněk.⁶² Stejný plyn a stejný princip, byl ve druhé světové válce používán nacisty v koncentračních táborech k hromadnému vraždění vězňů, především židovského původu.⁶³ Po vdechnutí kyanovodíku nastávají svalové křeče. Mozková centra jsou jedno po druhém vyřazována z činnosti a mozková smrt obvykle předchází srdeční zástavu.

Plynová komora, většinou natřená na zeleno, je ocelová kabina osmiúhelníkového tvaru s kopulí. Do plynové komory se vchází oválnými dveřmi, které se neprodyšně zavírají. Ve stěnách plynové komory jsou prosklené otvory, které umožňují vnějším pozorovatelům sledovat co se děje uvnitř.

První exekuce v plynové komoře byla provedena 8. února 1924, kdy byl popraven v Nevadě americký Číňan odsouzený za vraždu.⁶⁴ Dnes užívá plynové komory k popravám odsouzených sedm států v USA.⁶⁵

---

⁶¹ CHMEL, L. *Nejslavnější popravy*. Havlíčkův Brod: Petrklíč, 2004, s. 82.

⁶² MONESTIER, M. *Historie trestu smrti*. Praha: Nakladatelství Rybka Publishers, 1998. s. 299.

⁶³ CHMEL, L. *Nejslavnější popravy*. Havlíčkův Brod: Petrklíč, 2004, s. 89.

⁶⁴ MONESTIER, M. *Historie trestu smrti*. Praha: Nakladatelství Rybka Publishers, 1998. s. 299-300.

⁶⁵ CHMEL, L. *Nejslavnější popravy*. Havlíčkův Brod: Petrklíč, 2004, s. 89.

3 Analýza současné situace

Současný vývoj aplikace trestu smrti je zejména dán dlouholetým úsilím na půdě Organizace spojených národů, usilující o zrušení trestu smrti. Nemalý podíl na současné situaci, alespoň na Evropské úrovni má rovněž Evropská unie. V následujících dvou podkapitolách bude analyzována situace v celosvětovém měřítku a na úrovni Evropské unie.

3.1 Současná situace ve světě

Než dojdeme k závěru jaká je současná situace ve světě na poli trestu smrti, je nutné se zmínit o nejdůležitějších momentech, které k tomuto vedly.

Bezesporu prvním z těchto momentů bylo v roce 1948, na půdě Organizace spojených národů⁶⁶, přijetí **Všeobecné deklarace lidských práv**. V deklaraci, která nebyla právně závazná, byl vytyčen cíl, kterým by se měly státy ubírat. Cílem bylo dodržování základních lidských práv a svobod ve všech zemích světa. Ačkoliv v deklaraci nenajdeme zmínku o nezákonnosti trestu smrti, je zde v článku 3 uveden zásadní fakt: „**Každý má právo na život.**“⁶⁷

Dalším zásadním momentem v celosvětovém měřítku bylo v roce 1966, opět na půdě Organizace spojených národů, **přijetí Mezinárodního paktu o občanských a politických právech**. Jednalo se o právně závazný dokument, který navázal na Všeobecnou deklaraci lidských práv. V dokumentu je opět zdůrazněno v článku 6, v bodě 1, každý má právo na život. **Užití trestu smrti se v dokumentu připouští, ale dle článku 6, bodu 2, pouze za nejtěžší trestné činy**. Velkým mezníkem je dle článku 6, bodu 5, že **rozsudek trestu smrti nebude ukládán za trestné činy spáchané osobami mladšími osmnácti let a nebude vykonán na těhotných ženách**.⁶⁸

Navazujícím dokumentem v celosvětovém měřítku, byl **Druhý opční protokol k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech** z roku 1989. Cílem dokumentu je přijetí mezinárodního závazku na zrušení trestu smrti. V článku 1, bodu 1, je uvedeno: „**Nikdo nesmí být podle jurisdikce státu, který je stranou tohoto Protokolu, popraven**. V článku 1, bodu 2, se hovoří: „Každý členský stát musí

⁶⁶ OSN (někdy zkráceně nazývána Spojené národy) je mezinárodní organizace, která vznikla po druhé světové válce jako záruka míru, bezpečnosti a rozvoje ve světě.

⁶⁷ OSN. *Všeobecná deklarace lidských práv* [online].15. 11. 2006 [cit. 2012-01-31]. Dostupný z WWW: <<http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/vseobecna-deklarace-lidskych-prav.pdf>>.

⁶⁸ OSN. *Mezinárodní pakt o občanských a politických právech* [online].26. 11. 2006 [cit. 2012-01-31]. Dostupný z WWW: <<http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/mezinar.pakt-abc.a.polit.prava.pdf>>.

přijmout nutná opatření ke zrušení trestu smrti podle své jurisdikce.“ **Dle dokumentu může být trest smrti pouze uložen v době války, za nejtěžší vojenské trestné činy.**⁶⁹

Zatím posledním velmi významným krokem k úplnému odstranění trestu smrti byla **rezoluce A/RES/62/149**⁷⁰, která byla přijata 18. prosince 2007 Valným shromážděním Organizace spojených národů, vyzývajícím ke celosvětovému **moratoriu na vykonání poprav.**

3.1.1 Současný vývoj trestu smrti v číslech

Podle zprávy organizace Amnesty International (AI), se trest smrti stává záležitostí stále menšího počtu zemí. Za posledních deset let přestalo popravovat celkem 31 zemí. Celkový počet států, které nepopravují, se tak vyšplhal již na 139.

Celkový počet zaznamenaných poprav klesl dle statistik Amnesty International ze 714 v roce 2009 na 527 v roce 2010 (údaje z roku 2011 nejsou k dispozici). Tento údaj nezahrnuje tisíce lidí, kteří byli s největší pravděpodobností popraveni v Číně. Údaje o skutečném čísle země tají.

„V roce 2010 popravovala pouze malá skupina států. Na svědomí má však tisíce poprav. Trest smrti tyto země praktikují systematicky a navzdory světovému trendu“, uvedl Salil Shetty, generální tajemník AI. „Celkové číslo poprav sice klesá, některé země ale schvalují zákony umožňující popravu za takové zločiny, jako je například ekonomická trestná činnost, konsensuální sexuální vztahy mezi dospělými lidmi či rouhačství. Porušují tak mezinárodní dokumenty o ochraně lidských práv, které zakazují používat trest smrti v případě, kdy nejde o nejzávažnější zločin“, dodal Shetty.

Ačkoliv trend praktikovat trest smrti klesá, na popravištích v roce 2010 umírali lidé ve 23 zemích světa. Mezi země s nejvyšším počtem poprav patří Čína, Írán, Severní Korea, Jemen, Spojené státy americké a Saúdská Arábie. Některé z nich přitom dle zprávy Amnesty International, jednájí v přímém rozporu s mezinárodním právem.

Ze všech států kde byly v roce 2010 vykonány popravu, převyšuje všechny ostatní Čína, která dle neoficiálních údajů popravila z nejrůznějších důvodů tisíce osob, a to i za nenásilné činy.

⁶⁹ ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ. *Druhý opční protokol k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech* [online]. ©2012 [cit. 2012-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.helcom.cz/view.php?cisloclanku=2005020106&PHPSESSID=1f7063f0566fda2874b56d5da5958fe>>

⁷⁰ ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ. *Moratorium on the of the death penalty* [online].26. 2. 2008 [cit. 2012-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.undemocracy.com/A-RES-62-149.pdf>>.

Významný počet poprav či rozsudků smrti, byl vydán za zločiny spojené s drogovými delikty. Mezi státy, které popravovaly kvůli drogové kriminalitě, patří Čína, Egypt, Indonésie, Írán, Laos, Libye, Malajsie, Thajsko, Spojené arabské emiráty, Saúdská Arábie a Jemen.

Mezi alarmující zprávy patří popravy osob, kterým nebylo v době spáchání zločinu ještě 18 let, což je v rozporu Mezinárodním paktem o občanských a politických právech z roku 1966, ve kterém se mimo jiné v části třetí, článku 6 hovoří „Rozsudek trestu smrti nebude ukládán za trestné činy spáchané osobami mladšími osmnácti let a nebude vykonán na těhotných ženách.“⁷¹ Popravy osob, které neměly v době spáchání zločinu dovršen věk 18 let, byly v roce 2010 vykonány v Íránu, Pákistánu, Saúdské Arábii, Súdánu a Spojených arabských emirátech.

Dle další zprávy Amnesty International došlo v roce 2010 ve vývoji ke kroku zpět, kdy země, které již dříve nepopravovaly, v roce 2010 popravy obnovily, jedna dokonce rozšířila výčet zločinů, na které se trest smrti vztahuje.⁷²

Ze souhrnné zprávy vyplývá, že celkem 139 zemí nepraktikovalo v roce 2010 trest smrti, 96 zemí přestalo vykonávat nejvyšší trest za všechny zločiny, 9 zrušilo nejvyšší trest pouze pro běžné zločiny a 34 zemí v praxi trest smrti nevykonává, ačkoli ho stále má uzákoněn. 58 zemí má trest smrti stále ve svých trestních řádech. V minulém roce ho ale uskutečnila méně než polovina z nich. Nejvíce poprav se v roce 2010 uskutečnilo v Číně, kde podle odhadu bylo popraveno minimálně 1000 osob, dále v Íránu, kde bylo podle odhadu popraveno 252 osob, Severní Korea popravila podle odhadu 60 osob, Jemen 53, ve Spojených státech amerických bylo popraveno 46 osob a v Saudské Arábii minimálně 27 osob.

Nejčastějšími metodami výkonu trestu smrti byly: poprava na elektrickém křesle, smrtící injekce, pověšení, zastřelení a setnutí hlavy. Některé popravy se konaly veřejně.⁷³

Ze zveřejněných čísel vyplývá, že aplikace trestu smrti ubývá.

3.2 Současná situace v Evropské unii

Na Všeobecnou deklaraci lidských práv navázala Evropa v roce 1950, přijetím

---

⁷¹ ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ. *Mezinárodní pakt o občanských a politických právech* [online]. 26. 11. 2006 [cit. 2012-01-31]. Dostupný z WWW: <<http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/mezinar.pakt-obc.a.polit.prava.pdf>>.

⁷² AMNESTY INTERNATIONAL. *Trest smrti v roce 2010: poprav stále ubývá* [online]. 2. 3. 2011 [cit. 2012 02 2]. Dostupný z WWW: <<http://www.amnesty.cz/z618/trest-smrti-v-roce-2010-poprav-stale-ubyva>>.

⁷³ AMNESTY INTERNATIONAL. *Trest smrti v číslech: popravuje se stále méně* [online]. 28. 3. 2011 [cit. 2012 02-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.amnesty.cz/documents/download.php?id=299>>.

Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. V hlavě 1, článku 2, úmluva stanoví: „**Právo každého na život je chráněno zákonem.** Nikdo nesmí být zbaven úmyslně života, krom výkonu soudem uloženého trestu, následujícího po uznání viny za spáchání trestného činu, pro který zákon ukládá tento trest.“⁷⁴

Protokolem číslo 6 k této Úmluvě, z roku 1983, byl v článku 1 a článku 2 **pro signatáře trest smrti zakázán, povolen pouze za činy spáchané v době války** nebo bezprostřední hrozby války. **Protokolem číslo 13,** z roku 2002, k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv, **byl v článku 1 trest smrti zcela zakázán.**

V České republice vstoupila Evropská úmluva o ochraně lidských práv v platnost v roce 1993, včetně protokolu číslo 6 a protokol 13 vstoupil v platnost v roce 2004. Do současné doby Protokol číslo 13 vstoupil v platnost v téměř všech zemích Evropské unie, vyjma Polska a Lotyšska. Oba státy však ratifikovaly samotnou Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a Protokol číslo 6.⁷⁵

Dalším potvrzujícím dokumentem je Listina základních práv Evropské unie z roku 2007, která ve svém článku 2, bodu 1 uvádí: „Každý má právo na život.“ a v bodu 2: „Nikdo nesmí být odsouzen k trestu smrti ani popraven.“⁷⁶

Z nastíněných dokumentů je zřejmý zamítavý postoj Evropské unie k aplikaci trestu smrti. Ani v jedné zemi Evropské unie, není v současné době trest smrti aplikován.

---

⁷⁴ EVROPSKÁ UNIE. *Evropská úmluva o ochraně lidských práv* [online]. 1. 6. 2010 [cit. 2012-02-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/65405733-DCA8-4BF1-9B33-824A06CA4754/0/CzechP0pack.pdf>>

⁷⁵ dtto

⁷⁶ EVROPSKÁ UNIE. *Listina základních práv Evropské unie* [online]. 2007 [cit. 2012-02-04, 2007]. Dostupný z WWW: <<http://eurlex.europa.eu/cs/treaties/dat/32007X1214/htm/C2007303CS.01000101.htm>>.

4 Amnesty International a jiné organizace

V následujících podkapitolách bude nastíněna činnost nevládních organizací usilujících o dodržování lidských práv, počínaje hnutím Amnesty International. Dále bude nastíněna činnost nevládních organizací výhradně usilujících o zrušení trestu smrti, činnost uskupení usilující o zavedení trestu smrti či jeho udržení a prezentovány argumenty pro a proti trestu smrti.

4.1 Nevládní organizace za dodržování lidských práv

Amnesty International

Patrně v očích veřejnosti nejznámější nevládní organizací, primárně se zabývající úsilím za dodržování lidských práv ve světě, je Amnesty International. Zrod hnutí se váže k roku 1961, kdy byla vyhlášena celosvětová kampaň s názvem „Žádost o amnestii z roku 1961.“ Kampaň rozpoutal článek britského právníka Petera Benensona "The Forgotten" (Zapomenutí vězni), který reagoval na uvěznění dvou portugalských studentů za přípitek na svobodu v roce 1961.⁷⁷

Jak již bylo zmíněno, Amnesty International usiluje o dodržování lidských práv v celém světě. K tomuto účelu vede kampaně, pořádá akce, zastává se obětí bezpráví a usiluje o systémové změny na úrovni států i mezinárodního společenství. Práce Amnesty International se zakládá na spolehlivém výzkumu. Organizace mimo jiné vydává výroční zprávy o udělení trestů smrti a uskutečněných popravách.

Mezi cíle organizace patří zejména:

- propuštění vězňů svědomí a spravedlivé soudy pro všechny
- zrušení trestu smrti a zastavení mučení
- ochrana civilistů v ozbrojených konfliktech
- odstranění diskriminace a boj proti chudobě
- zajištění práv uprchlíků a migrantů

V současné době má Amnesty International více než 3 miliony fanoušků, členů a aktivistů ve 150 zemích⁷⁸, mimo jiné i zastoupení v České republice.

---

⁷⁷AMNESTY INTERNATIONAL. *The history of Amnesty International* [online]. ©2012 [cit. 2012-02-8]. Dostupný z WWW: <<http://www.amnesty.org/en/who-we-are/history>>.

⁷⁸AMNESTY INTERNATIONAL. *About Amnesty International* [online]. ©2012 [cit. 2012-02-08] Dostupný z WWW: <<http://www.amnesty.org/en/who-we-are/about-amnesty-international>>.

Human Rights Watch

Human Rights Watch, která byla založena v roce 1978 za účelem ochrany lidských práv, je jednou z předních světových nevládních organizací. Organizace má více než 280 zaměstnanců po celém světě. Jedná se o odborníky, včetně odborníků na lidská práva, dále právníků, novinářů a akademiků z různého prostředí a národností.

Human Rights Watch vydává každoročně více než 100 zpráv a pokynů o lidských právech v některých z 90 zemí. V rámci úsilí na poli ochrany lidských práv, se organizace setkává s vládami, Organizací spojených národů a regionálními skupinami jako je Africká unie a Evropská unie.⁷⁹

Člověk v tísni

Mezi zástupce organizací, které usilují o dodržování lidských práv, patří i česká společnost Člověk v tísni. Obecně prospěšná společnost Člověk v tísni vznikla jako humanitární organizace s cílem pomáhat v krizových oblastech a podporovat dodržování lidských práv ve světě.

Její počátky se datují do května 1992, kdy její zakladatelé realizovali první projekty na pomoc lidem v nouzi, ještě pod názvem Nadace Lidových novin. V únoru 1994 se změnil název na Nadaci Člověk v tísni při České televizi. V dubnu 1999 pak byla zaregistrována jako obecně prospěšná společnost.

Společnost je rozdělena do čtyř sekcí:

- Sekce humanitární a rozvojové pomoci
- Sekce podpory lidských práv a demokracie
- Programy sociální integrace
- Informační a vzdělávací projekty

Společnost Člověk v tísni realizuje humanitární pomoc, dlouhodobé rozvojové projekty a podporuje snahy o demokratizaci a dodržování lidských práv. Za dobu své existence dopravila stovky zásilek s přímou humanitární pomocí a realizovala rozvojové projekty v různých zemích Evropy, Asie i Afriky. Konkrétními projekty podpořila disidenty, nezávislé novináře, obhájce lidských práv či představitele demokratické

---

⁷⁹ HUMAN RIGHTS WATCH. *Human Rights Watch – About us* [online]. ©2012 [cit. 2012-02-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.hrw.org/about>>.

opozice ve více než 37 zemích světa.⁸⁰

4.2 Nevládní organizace za zrušení trestu smrti

Světová koalice proti trestu smrti

Světová koalice proti trestu smrti je aliancí více než 120 nevládních organizací, advokátních sdružení, místních orgánů a organizací. Aliance byla vytvořena 13. května 2002 v Římě.

Cílem Světové koalice proti trestu smrti, je posílení mezinárodního rozměru boje proti trestu smrti, s konečným výsledkem zrušením trestu smrti.

K dosažení cíle využívá koalice následující způsoby:

- lobování u mezinárodních organizací a států
- organizování mezinárodních kampaní, včetně Světového dne proti trestu smrti
- podporu národních a regionálních abolicionistických seskupení

Počínem Světové koalice proti trestu smrti, bylo vyhlášení Světového dne proti trestu smrti, který se již od roku 2003 každoročně koná 10. října. Světová koalice proti trestu smrti je partnerem Světového kongresu proti trestu smrti, který se koná pravidelně co 3 roky.⁸¹

Národní koalice za zrušení trestu smrti (NCADP)

Další významnou organizací, ovšem tentokrát na půdě Spojených států amerických, je Národní koalice za zrušení trestu smrti.

Organizace vznikla v roce 1976 poté co americký nejvyšší soud ve státě Gruzia, rozhodl u jednotlivých amerických států o obnovení poprav. Národní koalice za zrušení trestu smrti se skládá se rozsáhlé sítě více než 100 státních partnerských organizací, tisíc advokátů a dobrovolníků. Centrála organizace je ve Washingtonu. Organizace prostřednictvím strategického plánování, politických analýz, kampaní a vzdělávání pomáhá partnerským organizacím a lidem, účinně a přesvědčivě prosazovat změny v jednotlivých státech, za účelem dosažení zrušení trestu smrti.

Mezi úspěchy organizace patří dosažení ukončení trestu smrti pro mladistvé ve

⁸⁰ ČLOVĚK V TÍSNI. *O člověku v tísní* [online]. ©2006 [cit. 2012-02-8]. Dostupný z WWW <<http://www.clovekvtisni.cz/index2.php?id=176>>.

⁸¹ WORLD COALITION AGAINST THE DEATH PENALTY. *World coalition against the death penalty – Presentation* [online]. 2006 [cit. 2012-02-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.worldcoalition.org/Presentation.html>>.

Spojených státech, zrušení trestu smrti ve státech Nové Mexiko, New York a New Jersey. Dílčím úspěchem je rovněž úspěšná blokáce znovuzavedení trestu smrti do státu Wisconsin a Aljaška.

Dle Národní koalice za zrušení trestu smrti mezi hlavní důvody proč trest smrti zrušit patří:

- Vysoké náklady pro daňové poplatníky (poprava je nákladnější než trest na doživotí)
- Trest smrti neodradí od zločinu (žádný vědecký výzkum neprokázal relevantně, že poprava odradí delikventy od páčání trestné činnosti)
- Státy nejsou schopny zabránit náhodným popravám nevinných osob (justiční omyly)
- Špatní právníci (nejdůležitějším faktorem při rozhodování, zda žalovaný dostane trest smrti, je kvalita zastoupení. Téměř všichni obžalovaní v kapitálových případech si nemohou dovolit své vlastní právníky)⁸²

4.3 Organizace zastávající trest smrti

Ve světě existuje velmi málo organizovaných hnutí, jež zastávají trest smrti. Zastánci trestu smrti zpravidla pouze diskutují na různých internetových blogách a jsou zrcadlem aktuálního stavu společnosti, někdy menšinové a někdy většinové. Dotyční argumentují nutností tvrdě trestat zločiny nebo menší nákladovost poprav před doživotním vězením. Státem nařízené usmrcení člověka chápou za určitých okolností jako morálně ospravedlnitelné. Riziko justičních omylů považují za extrémně nízké, vzhledem k několikastupňovému trestnímu řízení s možností mimořádných opravných prostředků i po odsouzení.

Jedním z mála organizovaných hnutí je hnutí **Justice For All** (Spravedlnost pro všechny), které působí ve Spojených státech amerických. Jedná se o neziskovou organizaci, jež sídlí ve státě Texas. Hnutí obhajuje proreformu trestního soudnictví s důrazem na pomoc obětem. Je velkým zastáncem trestu smrti. Pro účely sdílení informací a zdrojů týkajících se trestu smrti hnutí vytvořilo web Prodeathpenalty.com

---

⁸² NATIONAL COALITION TO ABOLISH THE DEATH PENALTY. *National coalition to abolish the death penalty.- About Us* [online]. ©2012 [cit. 2012-02-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.ncadp.org./index.cfm?content=16>>.

a web Murdervictims.com, určený pro pozůstalé obětí vražd.⁸³

Dudley Sharp, personální ředitel hnutí Justice For All, v dokumentu zveřejněném na webu Prodeathpenalty uvedl mimo jiné následující argumenty ve prospěch trestu smrti:

- **Odrazující a preventivní účinek** – trest smrti má na další potencionální vrahy odrazující účinek, což dokládá mnohaletá akademická studie, která prokázala, že popravy produkují méně vražd. Dudley Sharp uvedl, že závěry akademické studie nejsou však průkazné, neboť existují další studie, které tento účinek neuvádí. Jediným nepopíratelným je individuální odrazující účinek, který je stejně zřejmý jako preventivní účinek. Popravený vrah již nikoho nezavraždí. Bylo prokázáno, že někteří odsouzení vrahové, se po odpykání trestu, dopustili opětovných vražd.⁸⁴

4.4 Argumenty pro a proti trestu smrti

Trest smrti je a vždy byl velmi diskutovaným tématem. Na dané téma bylo napsáno mnoho úvah čítající argumenty pro a proti trestu smrti. Řada autorů těchto úvah, zejména z řad odpůrců trestu smrti, vychází výzkumů. Například Corneliie C. Bestová ve svém díle „Trest smrt v německo-českém porovnání“ uvádí, že logika argumentu spočívajícího v odstrašujícím účinku trestu smrti, vychází z pochybného předpokladu, navíc se dá empiricky vyvrátit. Autorka se opírá o údaje zveřejněné v roce 1989 Amnesty International. Uvádí, že první logická chyba argumentu spočívá v domněnce, že se vraždy racionálně plánují a provádějí. Oproti tomu jsou většinou páchany v afektu, tehdy kdy se rozumu zmocní extrémní emoce nebo pod vlivem alkoholu a drog. Rovněž nemá trest smrti odstrašující účinek, když byl zločin spáchán extrémně psychicky labilním jedincem nebo duševně postiženým člověkem.⁸⁵ Podobných argumentů bychom našly celou řadu, zejména těch, které vyvracejí názory zastánců trestu smrti.

---

⁸³ JUSTICE FOR ALL. *Justice for all - About us* [online]. ©1997-2010 [cit. 2012-02-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.jfa.net/index.html>>.

⁸⁴ JUSTICE FOR ALL. *Justice for all - Death Penalty Paper* [online]. ©2012 [cit. 2012-02-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.prodeathpenalty.com//DP.html>>.

⁸⁵ BESTOVÁ, C. *Trest smrti v německo-českém porovnání*. Brno: Nakladatelství Doplněk, 1996, s.16.

Pro účely bakalářské práce byly vybrány dvě publikace zveřejněné na webových stránkách renomovaných medií BBC a Týden.

Na webových stránkách BBC byly zveřejněny a rozebrány následující argumenty:

- **Odplata** – spravedlnost vyžaduje, aby lidé trpěli za svá provinění a způsobem vhodným vzhledem ke spáchanému trestnému činu. Každý zločinec by měl být potrestán podle toho, čeho se dopustí, vrah si za svůj zločin zaslouží smrt. Tento argument je podporován úslovím „oko za oko“.

Argumenty proti odplatě

- Trest smrti je pomstou, ne odplatou a jako takový je morálně pochybný.
- Anticipační utrpení zločinců, kteří mohou být v cele smrti drženi mnoho let, je trestem přísnějším než samotná poprava.
- **Zastrašování** – popravy odradí potenciální vrahy od zabíjení lidí.

Argumenty proti zastrašování

- Statistické údaje nepotvrzují, že by výkon trestu smrti odradil potenciální vrahy (ovšem rovněž neukazují, že by tomu tak nebylo alespoň v jednom případě).
- Zastrášení neodradí zločince trpící duševní chorobou.
- V některých případech se pachatel dopustil skutku za takového emocionálního stavu, že nemyslel na možné důsledky.
- Nebylo prokázáno, zda trest smrti odrazuje více než trest odnětí svobody na doživotí.
- Zastrášení by bylo neúčinnější, pokud by trest nastal krátce po spáchání trestného činu; analogie – dítě se učí, že když strčí svůj prst do ohně, bude důsledkem okamžitá bolest.
- **Prevence recidivy** – je nepopiratelné, že ti kteří jsou popraveni, se nemůžou dopustit další trestné činnosti. V případě odnětí svobody na doživotí, může být pachatel nebezpečný pro vězeňský personál a ostatní vězně. Jsou známy případy, že pokud pachatel unikl z vězení, dopouštěl se další recidivy.

Argumentace proti argumentu prevence recidivy

- Mnoho lidí si myslí, že pokud bude pachateli uložen trest odnětí svobody na doživotí a bez možnosti podmíněčného propuštění, nemůže docházet k recidivě.
- **Zadostiučinění, ospravedlnění** – jedná se o častý argument, který hovoří o tom, že trest smrti poskytne rodinám obětí zadostiučinění - ospravedlnění.

Argument proti zadostiučinění, ospravedlnění

- Každá rodina reaguje jinak. Některé rodiny nemají pocit, že jim trest smrti poskytne zadostiučinění.
- **Motivace pachatele pomoci policii** – vyjednávání mezi pachatelem a policií se používá v mnoha zemích. Jedná se proces, kdy pachatel dostane snížení trestu, výměnou za poskytnutí pomoci policii. Nejsilnější motivaci i za cenu udělení odnětí svobody na doživotí bez možnosti podmíněčného propuštění, mají pachatelé tam, kde je aplikován trest smrti. Argumentace tvrdí, že trest smrti je tedy užitečným nástrojem pro policii

Argumentace proti motivaci pachatele

- Jedná se o chabý důvod trestu smrti, spíše se jedná o podobná tvrzení, že mučení je oprávněné, protože by bylo užitečným nástrojem pro policii.
- **Japonský argument** – jedná se o bizarní argument, který vychází z tvrzení některých japonských psychologů. Tito tvrdí, že trest smrti má důležitou psychologickou roli v životě Japonců, kteří žijí v hrozném stresu a tlaku na pracovišti. Trest smrti posiluje přesvědčení, že špatné věci se stávají těm, kteří si zaslouží, což posiluje opačný názor, že dobré věci se stávají těm, kteří jsou dobří. K argumentu se přiklání 81% Japonců.⁸⁶

Na webových stránkách časopisu Týden, byly ze strany autorky Lenky Nejezchlebové, v článku „Kdo se bojí trestu“, rozebrány výsledky výzkumu agentury Sanep, doplněné o osobní postřehy.

Lenka Nejezchlebová v článku uvedla, že podle aktuálního výzkumu agentury

---

⁸⁶ BBC. *Arguments in favour of capital punishment* [online]. ©2012 [cit. 2012-02-11] Dostupný z WWW: <http://www.bbc.co.uk/ethics/capitalpunishment/for_1.shtml>.

Sanep, by bylo 65,5% Čechů pro znovuzavedení trestu smrti. Na trest smrti by posílali pachatele vraždy dítěte, nájemných vražd, sexuálně motivovaných vražd, za znásilnění dítěte a terorismus.

Autorka se nad tímto výsledkem pozastavila a uvedla, že se dá pochopit, že brutální činy na dětech nebo teroristické útoky vzbuzují silné vášně a zákon „oko za oko, život za život“ odpor společnosti k takovým aktům možná jednoduše vystihuje, ale právě až příliš jednoduše.

Podle autorky článku, která se opírá o výzkum agentury Sanep, by jediným důvodem, proč by sympatizanti trestu smrti jeho znovuzavedení v České republice brzdili, je prý stav justice. Hrozí tedy justiční omyly. Možnost nevratného soudního přehmatu je populárním argumentem proti trestu smrti.

Podle Lenky Nejezchlebové, autoři výzkumu konstatovali, že bylo určitým překvapujícím zjištěním, že 62% procent dotazovaných nepovažuje trest smrti za nehumánní, přitom právě nehumánnost je jedním z hlavních důvodů, proč trest smrti nezná právo Evropské unie a proč se od něj ustupuje i tam, kde léta „fungoval“.

Autorka článku se pozastavila nad dalším výsledkem výzkumu, ve kterém 60% dotazovaných uvedlo, že trest smrti má odstrašující účinek a může mít vliv na snížení kriminality. Dle autorky tomu tak nikdy nebylo, odstrašující účinek nikdy nikdo neprokázal. Jako příklad uvádí autorka, že většina dotazovaných uvedla, že trest smrti by nejraději udělili mimo jiné za vraždu dítěte (sexuálně motivovanou) či terorismus. V případě vraždy dítěte, čin spáchá vážně narušený člověk, deviant, nad jehož náhlým popudem nemá trest smrti žádnou moc, což ostatně ani v případě sebevražděných atentátníků.⁸⁷

Po pečlivém zvážení prezentovaných argumentů, se autor práce přiklání k odpůrcům trestu smrti. Jediný možný kladný přínos hovořící ve prospěch zastánců trestu smrti, spatřuje v „instituci“ trestu smrti jako formy prevence, k odrazení potencionálních vrahů před pácháním vražd.

---

⁸⁷ NEJEZCHLEBOVÁ, L. *Kdo se bojí trestu* [online]. 27.11.2010 [cit. 2012-02-09]. Dostupný z WWW: <http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/kdo-se-boji-trestu-smrti_187042.html>.

5 Vliv trestu smrti na snížení kriminality

V následující kapitole je zpracována praktická část bakalářské práce. V kapitole bude zkoumán vliv trestu smrti na snížení kriminality.

5.1 Cíl zkoumání

Cílem zkoumání je zjistit, zda má trest smrti vliv na snížení té nejzávažnější kriminality tj. páchaní vražd. Zkoumání bylo provedeno pomocí údajů o spáchaných vraždách ve vybraných státech, kde je trest smrti dosud aplikován a státech kde je již dlouhodobě zrušen.

5.2 Vybrané subjekty

S ohledem na nejrelevantnější výsledky, bylo zkoumání zaměřeno na vybrané státy v USA, kde je trest smrti aplikován za spáchání vraždy, což je nejčastější příčinou výkonu této exekuce ve všech státních zřízení po celém světě, kde je tento trest uplatňován.

K analýze statistických údajů a jejich porovnání, byly vybrány údaje z šesti států USA. Tyto byly rozčleněny do dvojic, do kterých byly vybrány státy s obdobným geografickým a hlavně demografickým složením. Do každé dvojice států byl začleněn stát, kde je trest smrti vykonáván a stát kde dlouhodobě nikoliv. V současné době z 50 států USA, 16 států trest smrti již zrušilo – viz. tabulka číslo 1.⁸⁸

Tabulka č. 1 – Přehled států USA ve kterých byl trest smrti zrušen

Aljaška (1957)	Minnesota (1911)	Západní Virginia (1965)
Hawaii (1957)	New Jersey (2007)	Wisconsin (1853)
Illinois (2011)	New Mexiko (2009)	
Iowa (1965)	New York (2007)	
Maine (1887)	Severní Dakota (1973)	
Massachusetts (1984)	Rhode Island (1984)	
Michigan (1846)	Vermont (1964)	

⁸⁸ *Death penalty information center - States without the death penalty* [online]. ©2012 [cit. 2012-03-02] Dostupné z WWW: <<http://www.deathpenaltyinfo.org/states-and-without-death-penalty>>.

Pro zkoumání byly vybrány následující dvojice států:

- Iowa (bez trestu smrti) – Nebraska
- Michigan (bez trestu smrti) – Ohio
- Wisconsin (bez trestu smrti) – Indiana

5.2.1 Geografické a demografické údaje států Iowa a Nebraska

Stát **Iowa** se nachází na středovýchodně Spojených států amerických. Svou rozlohou 145.743 km² zaujímá 29. místo mezi všemi státy USA. Iowa hraničí na severu s Minnesotou, na západě s Nebraskou a Jižní Dakotou, na jihu s Missouri a na východě s Wisconsinem a Illinois. Hlavním městem státu Iowa je Des Moines. Jedná se o nížinatou zemi, kde se klade velký důraz na zemědělství.⁸⁹

Podle dat z národního statistického úřadu, měla při posledním sčítání lidu z roku 2010 Iowa 3.046.355 obyvatel, z toho 88,7% populace tvořilo obyvatelstvo bílé pleti, 2,9% černé pleti a 5% lidé hispánského a latinského původu. Zbytek populace tvořilo obyvatelstvo asijského a jiného původu.⁹⁰

Stát **Nebraska** se nachází na středozápadě Spojených států amerických. Svou rozlohou 200 520 km² zaujímá 16. místo mezi 50 státy USA. Severní hranici tvoří stát Jižní Dakota, východní Iowa a Missouri. Touto hranicí navíc protéká řeka Missouri. Kansas leží na jižní hranici, stát Colorado na jihozápadní a západní hranice je tvořená státem Wyoming. Hlavním městem státu je Lincoln, největším Omaha. Nebraska byla pouštním státem, ale důmyslný zavlažovací systém z ní udělal zemi mnoha farem a polí. Jedná se o nejméně nejúrodnější stát v USA.⁹¹

Podle dat z národního statistického úřadu, v roce 2010, při posledním sčítání lidu, žilo v Nebrasce 1.826.341 obyvatel, z toho 82,1% populace tvořilo obyvatelstvo bílé pleti, 4,5% černé pleti a 9,2% lidé hispánského a latinského původu. Zbytek tvořilo obyvatelstvo asijského a jiného původu.⁹²

Z demografických údajů států Iowa a Nebraska byl vytvořen graf číslo 1.

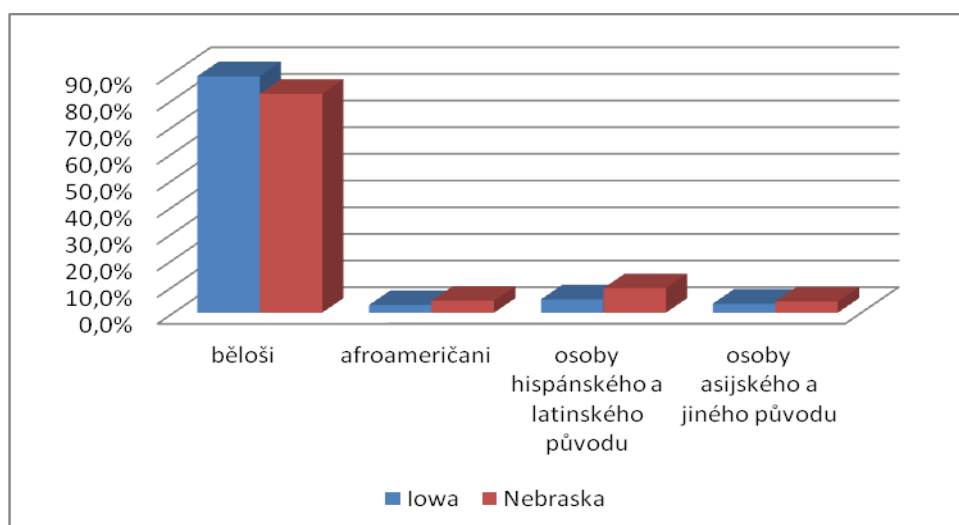
⁸⁹ *Iowa* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation 13. 8. 2005, last modified on 14. 2. 2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Iowa>>.

⁹⁰ U.S CENSUS BUREAU. *State&CountyQuickFacts, Iowa* [online].last revised 17. 1. 2012 [cit. 2012-03-02] Dostupný z WWW: <<http://quickfacts.census.gov/qfd/states/19000.html>>.

⁹¹ *Nebraska* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 8. 8. 2005, last modified on 10. 2. 2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Nebraska>>.

⁹² U.S CENSUS BUREAU. *State&CountyQuickFacts, Nebraska* [online].last revised 17. 1. 2012 [cit. 2012-03-02] Dostupný z WWW: <<http://quickfacts.census.gov/qfd/states/31000.html>>.

Graf č. 1 – Demografické složení států Iowa a Nebraska

5.2.2 Geografické a demografické údaje států Michigan a Ohio

Stát **Michigan** je tvořen dvěma poloostrovy. Nachází se na severovýchodě Spojených států amerických, na březích čtyř z pěti severoamerických Velkých jezer (Hořejšího, Michiganského, Huronského a Erijského jezera. Svou rozlohou 253 793 km² zaujímá 11. místo mezi 50 státy USA. Západní hranici státu tvoří stát Wisconsin a jižní státy Indiana a Ohio. Z východní a severovýchodní strany sousedí s Kanadou. Hlavní městem státu Michigan je Lansing, největším Detroit⁹³

Podle dat z národního statistického úřadu v roce 2010, při posledním sčítání lidu, žilo ve státě Michigan 9.883.640 obyvatel, z toho 76,6% populace tvořilo obyvatelstvo bílé pleti, 14,2% černé pleti a 4,4% lidé hispánského a latinského původu. Zbytek tvořilo obyvatelstvo asijského a jiného původu.⁹⁴

Stát **Ohio** spojuje severovýchod se středozápadem Spojených států amerických. Na severu státu je pobřeží Erijského jezera. Západní hranice tvoří stát Indiana, jižní stát Kentucky a Západní Virginia a východní stát Pensylvánie. Svou rozlohou 116 096 km² zaujímá 34. místo mezi 50 státy USA. Hlavní městem státu Ohio je Columbus.⁹⁵

Podle dat z národního statistického úřadu v roce 2010, při posledním sčítání lidu, žilo ve státě Ohio 11.536.534 obyvatel, z toho 81,1% populace tvořilo obyvatelstvo bílé

⁹³ *Michigan* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 11. 3. 2006, last modified on 2. 2. 2012 [cit. 2012-03-04]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Michigan>>.

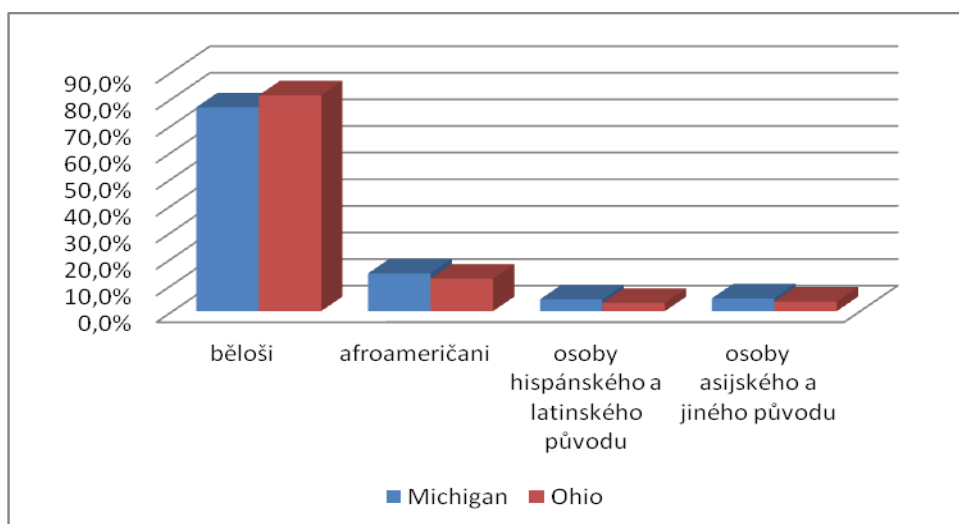
⁹⁴ U.S CENSUS BUREAU. *State&CountyQuickFacts, Michigan* [online].last revised 17. 1. 2012 [cit. 2012-03-04]. Dostupný z WWW: <<http://quickfacts.census.gov/qfd/states/26000.html>>.

⁹⁵ *Ohio* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 16. 3. 2006, last modified on 3. 2. 2012 [cit. 2012-03-04]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Ohio>>.

pleti, 12,2% černé pleti a 3,1% lidé hispánského a latinského původu. Zbytek tvořilo obyvatelstvo asijského a jiného původu.⁹⁶

Z demografických údajů států Michigan a Ohio byl vytvořen graf číslo 2.

Graf č. 2 – Demografické složení států Michigan a Ohio

5.2.3 Geografické a demografické údaje států Wisconsin a Indiana

Stát **Wisconsin** leží na středozápadě Spojených států amerických. Svou rozlohou 169 790 km² zaujímá 23. místo mezi státy USA. Na západě, severozápadě a částečně i severu sousedí s Minnesotou, přičemž část hranice vede Hořejším jezerem, stejně jako severní část hranice se státem Michigan, s nímž hraničí na severu, severovýchodě a východě. Velká část „michiganské“ hranice prochází Michiganským jezerem. Na jihu Wisconsin hraničí se státem Illinois na jihozápadě Iowou. Hlavním městem je Madison.⁹⁷

Podle dat z národního statistického úřadu v roce 2010, při posledním sčítání lidu, žilo ve státě Wisconsin 5.686.986 obyvatel, z toho 83,3% populace tvořilo obyvatelstvo bílé pleti, 6,3% černé pleti a 5,9% osoby hispánského a latinského původu. Zbytek tvořilo obyvatelstvo asijského a jiného původu.⁹⁸

⁹⁶ U.S CENSUS BUREAU. *State&CountyQuickFacts, Ohio* [online]. last revised 17. 1. 2012 [cit. 2012-03-04]. Dostupný z WWW: <<http://quickfacts.census.gov/qfd/states/39000.html>>.

⁹⁷ *Wisconsin* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2. 4. 2006, last modified on 8. 2. 2012 [cit. 2012-03-04]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Wisconsin>>.

⁹⁸ U.S CENSUS BUREAU. *State&CountyQuickFacts, Wisconsin* [online]. last revised 17. 1. 2012 [cit. 2012-03-04]. Dostupný z WWW: <<http://quickfacts.census.gov/qfd/states/55000.html>>.

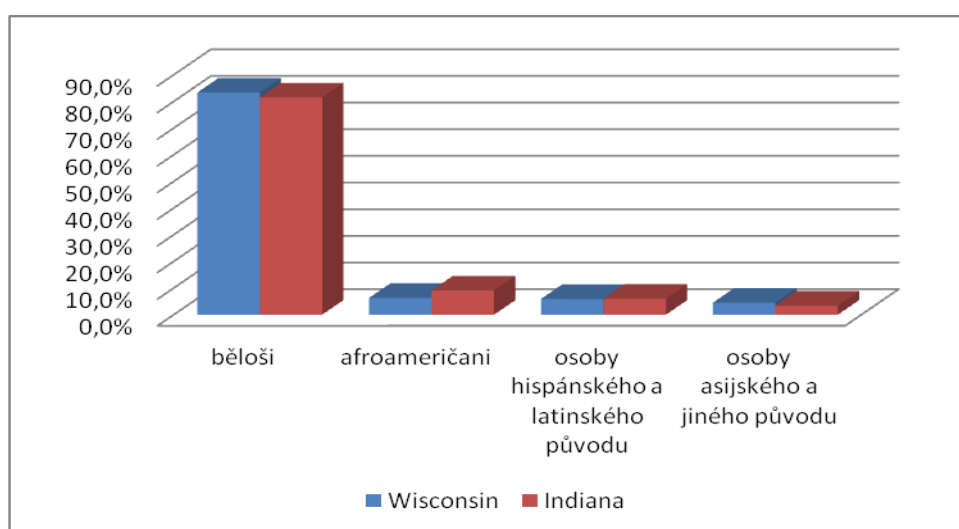

Stát **Indiana** leží na středozápadě Spojených států amerických. Svou rozlohou 94 321 km² zaujímá 38. místo mezi státy USA. Hranice státu ze severu ohraničuje jezero a stát Michigan, z východu Ohio, z jihovýchodu a jihu Kentucky a ze západu stát Illinois. Hlavním a zároveň největším městem je Indianapolis.⁹⁹

Podle dat z národního statistického úřadu v roce 2010, při posledním sčítání lidu, žilo ve státě Indiana 6.483.802 obyvatel, z toho 81,5% populace tvořilo obyvatelstvo bílé pleti, 9,1% černé pleti a 6% osoby hispánského a latinského původu. Zbytek tvořilo obyvatelstvo asijského a jiného původu.¹⁰⁰

Z demografických údajů států Wisconsin a Indiana byl vytvořen graf číslo 3.

Graf č. 3 – Demografické složení států Wisconsin a Indiana

5.3 Metoda zkoumání

Zkoumání bylo provedeno analýzou statistických údajů o počtu spáchaných vražd z období let 2006 až 2010, v šesti vybraných státech USA, které byly rozděleny do dvojic a získaná data mezi určenými dvojicemi byly vzájemně porovnávány. Zásadním faktorem pro výběr dvojic států, bylo obdobné geografické a demografické složení, vzájemná blízkost států a tedy i kulturní spřízněnost. Do takto určených subjektů byl vybrán stát, kde je do současné doby vykonáván trest smrti a stát kde dlouhodobě již nikoliv.

⁹⁹ *Indiana* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2. 4. 2006, last modified on 19. 2. 2012 [cit. 2012-03-05]. Dostupný z: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Indiana>>.

¹⁰⁰ U.S CENSUS BUREAU. *State&CountyQuickFacts, Indiana* [online]. last revised 17. 1. 2012 [cit. 2012 03-05]. Dostupný z WWW: <<http://quickfacts.census.gov/qfd/states/18000.html>>.

Jako zdroj statistických údajů, byly použity údaje o spáchaných vraždách, zveřejněné na webových stránkách Federálního úřadu pro vyšetřování (FBI).¹⁰¹ Z takto získaných dat, byl pomocí statistických údajů z roku 2010, o celkovém počtu obyvatel v jednotlivých zemích podrobených zkoumání, zveřejněných na webových stránkách Národního statistického úřadu USA, vypočten index počtu spáchaných vražd připadajících na 100.000 obyvatel. Data o počtu obyvatel z roku 2010 byla vybrána záměrně z důvodu relevantnosti, neboť předchozí sčítání obyvatel bylo v roce 2000.

5.4 Analýza a porovnání vyhodnocených dat

V následujících podkapitolách budou srovnány zjištěné výsledky jednotlivých dvojic zkoumaných států.

5.4.1 Stát Iowa versus stát Nebraska

Podle Federálního úřadu pro vyšetřování bylo ve státě Iowa od roku 2006 do roku 2010 spácháno celkově 236 vražd. V roce 2006 - 54 vražd, v roce 2007 - 36 vražd, v roce 2008 - 74 vražd, v roce 2009 - 34 vražd a v roce 2010 - 38 vražd. Pro výpočet indexu spáchaných vražd na 100.000 obyvatel byly použity údaje o počtu obyvatel z roku 2010, tj. 3.046.355 osob. Výpočtem bylo zjištěno, že v roce 2006 připadlo 1,8 vraždy na 100.000 obyvatel, v roce 2007 číslo 1,2, v roce 2008 číslo 2,4, v roce 2009 číslo 1,1 a v roce 2010 číslo 1,2. Ze zjištěných dat byla vyhotovena tabulka číslo 2.

Tabulka č. 2 - Přehled spáchaných vražd ve státě Iowa v letech 2006 - 2010

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Počet vražd	54	36	74	34	38
Index na 100.000 obyvatel	1,8	1,2	2,4	1,1	1,2

Podle totožného zdroje bylo ve státě Nebraska od roku 2006 do roku 2010 spácháno celkově 151 vražd. V roce 2006 - 16 vražd, v roce 2007 - 22 vražd, v roce 2008 - 22 vražd, v roce 2009 - 40 vražd a v roce 2010 - 51 vražd. Po výpočtu indexu spáchaných vražd na 100.000 obyvatel, během kterého byly použity údaje o počtu

¹⁰¹ FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION. *Crime Statistics* [online].2011 [cit. 2012-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.fbi.gov/stats-services/crimestats>>.

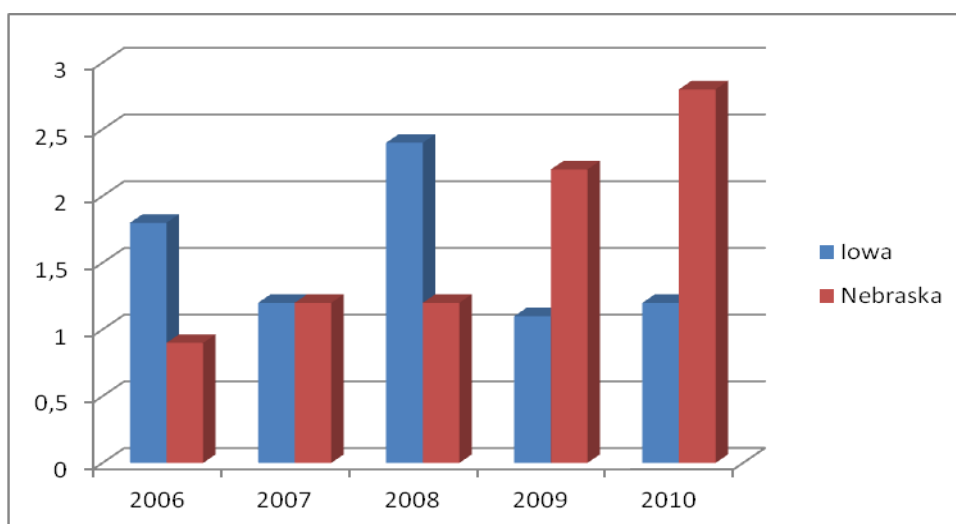
obyvatel z roku 2010, tj. 1.826.341 osob, bylo zjištěno, že v roce 2006 připadlo 0,9 vraždy na 100.000 obyvatel, v roce 2007 číslo 1,2, v roce 2008 číslo 1,2, v roce 2009 číslo 2,2 a v roce 2010 číslo 2,8. Ze zjištěných dat byla vyhotovena tabulka číslo 3.

Tabulka č. 3 - Přehled spáchaných vražd ve státě Nebraska v letech 2006 - 2010

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Počet vražd	16	22	22	40	51
Index na 100.000 obyvatel	0,9	1,2	1,2	2,2	2,8

Z takto vyhodnocených dat byl za účelem porovnání vytvořen graf číslo 4.

Graf č. 4 - Počet spáchaných vražd ve státech Iowa a Nebraska v letech 2006 - 2010, připadajících na 100.000 obyvatel

Vzájemným porovnáním dat ze států Iowa a Nebraska vyšlo najevo, že v roce 2006 byla četnost vražd na 100.000 obyvatel oproti státu Nebraska vyšší. V roce 2007 oba státy dosáhly totožných dat. V roce 2008 byla četnost spáchaných vražd ve státě Iowa oproti státu Nebraska nepoměrně vyšší o 1,2 zavražděných osob na 100.000 obyvatel. V následujících letech, v roce 2009 a 2010 se nepoměr četnosti spáchaných vražd obrátil, kdy četnost spáchaných vražd ve státě Nebraska oproti státu Iowa i oproti svým datům z předchozích let rapidně narostla se stoupající tendencí.

5.4.2 Stát Michigan versus stát Ohio

Podle Federálního úřadu pro vyšetřování bylo ve státě Michigan od roku 2006 do roku 2010 spácháno celkově 3.129 vražd. V roce 2006 - 711 vražd, v roce 2007 - 672 vražd, v roce 2008 - 536 vražd, v roce 2009 - 652 vražd a v roce 2010 - 558 vražd. Po výpočtu indexu spáchaných vražd na 100.000 obyvatel, během kterého byly použity údaje o počtu obyvatel z roku 2010, tj. 9.883.640 osob, bylo zjištěno, že v roce 2006 připadlo 7,2 vraždy na 100.000 obyvatel, v roce 2007 - 6,8, v roce 2008 - 5,4, v roce 2009 - 6,6 a v roce 2010 - 5,6 vraždy na 100.000 obyvatel. Ze zjištěných dat byla vyhotovena tabulka číslo 4.

Tabulka č. 4 – Přehled spáchaných vražd ve státě Michigan v letech 2006 - 2010

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Počet vražd	711	672	536	652	558
Index na 100.000 obyvatel	7,2	6,8	5,4	6,6	5,6

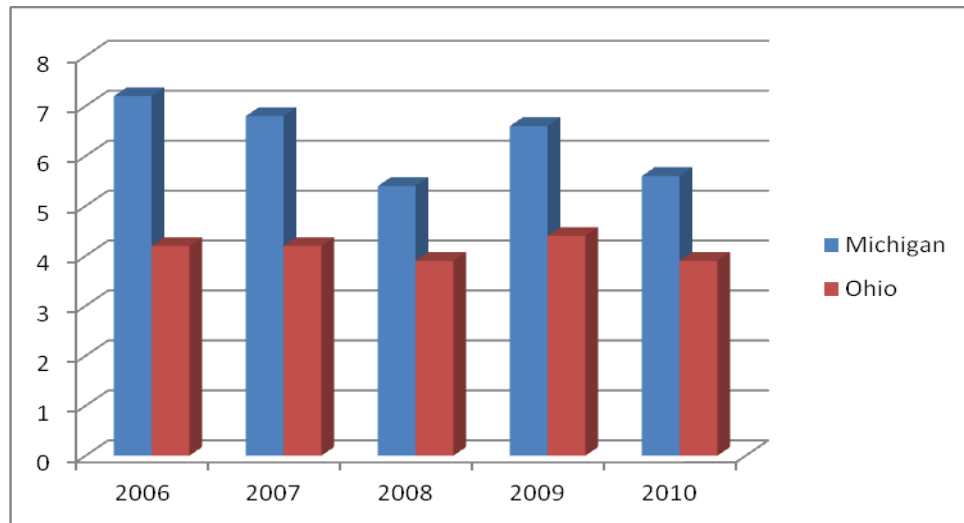
Podle totožného zdroje bylo ve státě Ohio od roku 2006 do roku 2010 spácháno celkově 2.395 vražd. V roce 2006 - 487 vražd, v roce 2007 - 486 vražd, v roce 2008 - 460 vražd, v roce 2009 - 502 vražd a v roce 2010 - 460 vražd. Po výpočtu indexu spáchaných vražd na 100.000 obyvatel, během kterého byly použity údaje o počtu obyvatel z roku 2010, tj. 11.536.504 osob, bylo zjištěno, že v roce 2006 připadlo 4,2 vraždy na 100.000 obyvatel, v roce 2007 - 4,2, v roce 2008 - 3,9, v roce 2009 - 4,4 a v roce 2010 - 3,9 vraždy na 100.000 obyvatel. Ze zjištěných dat byla vyhotovena tabulka číslo 5.

Tabulka č. 5 - Přehled spáchaných vražd ve státě Ohio v letech 2006 - 2010

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Počet vražd	487	486	460	502	460
Index na 100.000 obyvatel	4,2	4,2	3,9	4,4	3,9

Z takto vyhodnocených dat byl za účelem porovnání vytvořen graf číslo 5.

Graf č. 5 - Počet spáchaných vražd ve státech Michigan a Ohio v letech 2006 - 2010, připadajících na 100.000 obyvatel

Vzájemným porovnáním dat ze států Michigan a Ohio bylo zjištěno, že ve státě Michigan, byla ve sledovaném období od roku 2006 do roku 2010 četnost vražd, připadajících na 100.000 obyvatel každoročně vyšší. V každém z porovnávaných let se výsledky četnosti značně lišily, dokonce v roce 2006 byl rozdíl četnosti o 3 procentní body. Byť jsou rozdíly značné, je z porovnání patrné, že ve státě Michigan, z dlouhodobého hlediska četnost vražd klesá. Ve státě Ohio je z dlouhodobého hlediska četnost vražd s nepatrnými rozdíly neměnná.

5.4.3 Stát Wisconsin versus stát Indiana

Podle Federálního úřadu pro vyšetřování (FBI) bylo ve státě Wisconsin od roku 2006 do roku 2010 spácháno celkově 786 vražd. V roce 2006 - 163 vražd, v roce 2007 - 182 vražd, v roce 2008 - 146 vražd, v roce 2009 - 144 vražd a v roce 2010 - 151 vražd. Po výpočtu indexu spáchaných vražd na 100.000 obyvatel, během kterého byly použity údaje o počtu obyvatel z roku 2010, tj. 5.686.986 osob, bylo zjištěno, že v roce 2006 připadlo 2,9 vraždy na 100.000 obyvatel, v roce 2007 – 3,2, v roce 2008 – 2,6, v roce 2009 – 2,5 a v roce 2010 – 2,7 vraždy na 100.000 obyvatel. Ze zjištěných dat byla vyhotovena tabulka číslo 6.

Tabulka č. 6 - Přehled spáchaných vražd ve státě Wisconsin v letech 2006 - 2010

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Počet vražd	163	182	146	144	151
Index na 100.000 obyvatel	2,9	3,2	2,6	2,5	2,7

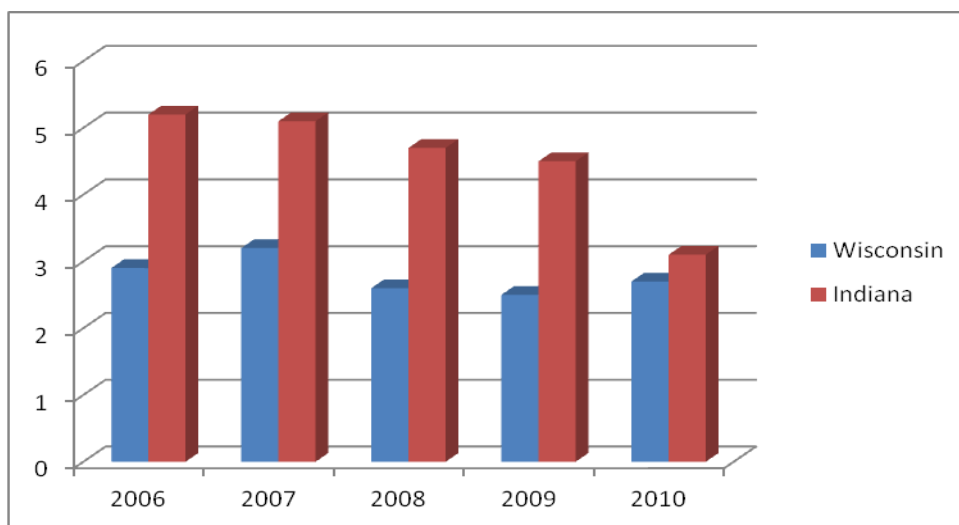
Podle totožného zdroje bylo ve státě Indiana od roku 2006 do roku 2010 spácháno celkově 1.469 vražd. V roce 2006 - 339 vražd, v roce 2007 - 333 vražd, v roce 2008 - 306 vražd, v roce 2009 - 293 vražd a v roce 2010 - 198 vražd. Po výpočtu indexu spáchaných vražd na 100.000 obyvatel, během kterého byly použity údaje o počtu obyvatel z roku 2010, tj. 6.483.802 osob, bylo zjištěno, že v roce 2006 připadlo 5,2 vraždy na 100.000 obyvatel, v roce 2007 - 5,1, v roce 2008 - 4,7, v roce 2009 - 4,5 a v roce 2010 - 3,1 vraždy na 100.000 obyvatel. Ze zjištěných dat byla vyhotovena tabulka číslo 7.

Tabulka č. 7 - Přehled spáchaných vražd ve státě Indiana v letech 2006 - 2010

Přehled spáchaných vražd ve státě Indiana v letech 2006 až 2010					
Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Počet vražd	339	333	306	293	198
Index na 100.000 obyvatel	5,2	5,1	4,7	4,5	3,1

Z takto vyhodnocených dat byl za účelem porovnání vytvořen graf číslo 6.

Graf č. 6 - Počet spáchaných vražd ve státech Wisconsin a Indiana v letech 2006 - 2010, připadajících na 100.000 obyvatel

Vzájemným porovnáním dat ze států Wisconsin a Indiana vyplývá, že v letech 2006 až 2010, byla četnost vražd připadajících na 100.000 obyvatel každoročně vyšší ve státě Indiana. V letech 2006 až 2009 se jednalo o rapidní rozdíly čítající minimálně 1,9 procentního bodu (rok 2008), pouze v roce 2010 se výsledky četnosti nepatrně lišily o 0,4 procentního bodu. Byť jsou rozdíly značné, je z porovnání patrné, že ve státě Indiana od roku 2006 do roku 2010, četnost vražd připadajících na 100.000 obyvatel klesá. Ve státě Wisconsin je četnost vražd z dlouhodobého hlediska téměř neměnná.

5.5 Výsledky zkoumání

Zkoumáním – porovnáním dat tří dvojic států USA, bylo zjištěno, že trest smrti nemá prokazatelně vliv na snížení kriminality, respektive na snížení počtu vražd.

V první dvojici porovnávaných států – státu Iowa a Nebraska, bylo porovnáním statistických dat z období let roku 2006 až 2010 zjištěno, že ve státě Iowa, kde není aplikován trest smrti, byla v roce 2006 četnost vražd na 100.000 obyvatel vyšší. V roce 2007 dosáhly oba státy totožných dat. V roce 2008 byla četnost spáchaných vražd ve státě Iowa oproti státu Nebraska opět vyšší. V následujících letech, v roce 2009 a 2010 se nepoměr četnosti spáchaných vražd obrátil, kdy četnost spáchaných vražd ve státě Nebraska vzrostla.

V druhé dvojici porovnávaných států - státu Michigan a Ohio bylo porovnáním statistických dat z období let 2006 až 2010 zjištěno, že ve státě Michigan, kde není aplikován trest smrti, byla od roku 2006 do roku 2010 četnost vražd připadajících na 100.000 obyvatel každoročně vyšší.

Ve třetí dvojici porovnávaných států - státu Wisconsin a Indiana bylo porovnáním statistických dat z let 2006 až 2010 zjištěno, že ve státě Indiana, kde je aplikován trest smrti, byla od roku 2006 do roku 2010 četnost vražd připadajících na 100.000 obyvatel každoročně vyšší.

Závěr

Trest smrti vyvolává a patrně vždy bude vyvolávat rozporuplné reakce napříč světovou populací. Nestranně posoudit, zda je trest smrti pro společnost prospěšný či nikoliv, je nelehkým úkolem. Jestliže si odmyslíme závažnou skutečnost, že exekucí je nenávratně ukončen lidský život a zamyslíme se nad tím, zda hrozba samotné exekuce bude mít pozitivní vliv nad případné delikventy, každý z nás dospěje k jinému závěru.

Cílem bakalářské práce bylo zkoumání vlivu trestu smrti na snížení kriminality, konkrétně té nejzávažnější - spáchání vražd. Pro ucelenější náhled byla práce rozčleněna na teoretickou a praktickou část.

V teoretické části byly popsány historické aspekty absolutního trestu, jak ve světě tak u nás, včetně způsobů provádění exekuce. V dalších kapitolách byl nastíněn celosvětový vývoj náhledu na trest smrti a argumenty pro a proti trestu smrti.

Praktická část byla zaměřena na primární cíl práce, tj zkoumání vlivu trestu smrti na snížení té nejzávažnější kriminality – spáchání vražd. Oblast zkoumání byla vybrána záměrně, neboť ve většině zemích, kde je dosud aplikován trest smrti, se exekuce provádí v drtivé většině za spáchání vražd.

Po zpracování teoretické části bylo zjištěno, že z historického hlediska byl trest smrti chápán jako projev msty. Postupem času v důsledku jeho zakotvení do právních norem některých států je na něj nyní nahlíženo jako na spravedlivou formu trestu. Ze způsobů provádění exekuce vyšlo najevo, že provedení absolutního trestu bylo postupem času zhumanizováno, za účelem snížení utrpení odsouzených. Dalším zjištěním byl celosvětový fakt, že trest smrti neaplikuje většina států a zejména na půdě OSN je vlivná snaha o jeho celosvětové zrušení. Porovnáním argumentů pro a proti zrušení trestu smrti bylo dospěno k závěru, že jediným možným přínosem trestu smrti by mohlo být v rámci prevence odrazení potencionálních delikventů od spáchání nejzávažnějších kriminálních skutků. Toto se však nakonec po zpracování praktické části jednoznačně neprokázalo.

Jako metoda zkoumání v praktické části byla vybrána analýza statistických údajů o počtu spáchaných vražd ve vybraných státech, kde je a kde není aplikován trest smrti a jejich vzájemné porovnání. Výběr vhodných subjektů tj států byl nelehkým úkolem, neboť pro relevantnost výsledků musely být vybrány státy s obdobným geografickým a demografickým složením. Pro účely zkoumání byly nakonec vybrány tři dvojice vhodných států a to státy Iowa (bez trestu smrti) – Nebraska, Michigan (bez trestu smrti) – Ohio a Wisconsin (bez trestu smrti) – Indiana. Jako časový úsek po

porovnání dat byl zvolen rok 2006 až 2010.

Analýzou a porovnáním statistických dat bylo dosaženo k závěru, že trest smrti nemá prokazatelně vliv na snížení kriminality – snížení počtu vražd. U každé z dvojic porovnávaných států bylo dosaženo jiného výsledku.

U první dvojice porovnávaných států Iowa a Nebraska, bylo zjištěno, že trest smrti nemá prokazatelně vliv na snížení kriminality, neboť ve zkoumaném období byla četnost vražd v jednom nebo druhém státě každoročně střídavě vyšší a souhrnem na tom byly oba státy totožně.

U druhé dvojice porovnávaných států Michigan a Ohio, bylo zjištěno, že trest smrti by mohl mít vliv na snížení kriminality, neboť ve státě Michigan, kde není aplikován trest smrti, oproti státu Ohio, byla četnost vražd za zkoumané období každoročně vždy vyšší.

U třetí dvojice porovnávaných států Wisconsin a Indiana, bylo zjištěno, že trest smrti nemá prokazatelně vliv na snížení kriminality, neboť ve zkoumaném období ve státě Indiana, kde je aplikován trest smrti, byla každoročně četnost vražd vždy vyšší.

Nejednoznačnost výsledků u porovnávaných států může být dána demografickým složením obyvatelstva, které bylo u každé dvojice států jiné. Pro možné zjištění konkrétních vazeb by bylo nutno provést rozsáhlý výzkum, který překračuje rámec této bakalářské práce.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BARRING, L. *Trest smrti v dějinách lidstva*. Překlad Tomáš Kurka. Praha: Naše vojsko, 2008, 166 s. ISBN 978-80-206-0975-5.
2. BEST, C. C. *Trest smrti v německo-českém porovnání*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 1996, 177 s. ISBN 80-85765-56-X.
3. FRANCEK, J. *Zločin a trest v českých dějinách*. Praha: Rybka Publishers, Knižní klub, 1999, 463 s. ISBN 80-86182-91-6.
4. CHMEL, L. *Nejslavnější popravy*. Praha: Petrklíč, 2004, 175 s. ISBN-80-722-9107-6.
5. JOHNSON, R.. *Death work: a study of the modern execution process*. 2nd ed. Belmont, CA: West/Wadsworth, c1998, 262 s. ISBN 05-345-2155-X.
6. LIŠKA, O. *Tresty smrti vykonané v Československu v letech 1918-1989*. 2., opr. a rozš. vyd. Praha: Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, 2006, 294 s. ISBN 80-866-2109-X.
7. LYONS, L. *Historie trestu: justiční tresty od dávných dob po současnost*. Praha: Svojtka, 2004. ISBN 80-7352-021-4
8. . MALÝ, K. *České právo v minulosti*. Praha: Orac, 1995, 269 s. ISBN 80-85903-01-6.
9. MALÝ, K., SIVÁK, F.. *Dějiny státu a práva v českých zemích a na Slovensku do r. 1918*. Vyd. 2, přepracované a doplněné. Praha: H&H, 1992, 533.s. ISBN 80-85467-61-5.
10. MONESTIER, M. *Historie trestu smrti: dějiny a techniky hrdelního trestu od počátků po současnost*. Překlad Vladimír Čadský. Praha: Rybka Publishers, 1998, 405 s. ISBN 80-86182-05-3.

Elektronické zdroje

1. AMNESTY INTERNATIONAL. Trest smrti v roce 2010: poprav stále ubývá. In: *Amnesty.cz* [online]. 28. 3. 2011 [cit. 2012-02-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.amnesty.cz/z618/trest-smrti-v-roce-2010-poprav-stale-ubyva>>.
2. AMNESTY ITERNATIONAL Trest smrti v číslech: popravuje se stále méně. In: *Amnesty.cz* [online]. 28 3 2011 [cit. 2012-02-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.amnesty.cz/documents/download.php?id=299>>.

3. AMNESTY INTERNATIONAL. *The history of Amnesty International* [online]. ©2012 [cit. 2012-02-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.amnesty.org/en/who-we-are/history>>.
4. AMNESTY INTERNATIONAL. *About Amnesty International* [online]. ©2012 [cit. 2012-02-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.amnesty.org/en/who-we-are/about-amnesty-international>>.
5. BBC. *Arguments in favour of capital punishment*. [online]. ©2012 [cit. 2012-02-11]. Dostupný z WWW: <http://www.bbc.co.uk/ethics/capitalpunishment/for_1.shtml>.
6. ČLOVĚK V TÍSNI. *O člověku v tísní* [online]. ©2006 [cit. 2012-02-8]. Dostupný z WWW: <<http://www.clovekvtsni.cz/index2.php?id=176>>.
7. DEATH PENALTY INFORMATION CENTER. *States without the death penalty*. [online] ©2012 [cit. 2012-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.deathpenaltyinfo.org/states-and-without-death-penalty>>.
8. Iowa. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 13. 8. 2005, last modified on 14. 2. 2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Iowa>>.
9. Indiana. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2. 4. 2006, last modified on 19. 2. 2012 [cit. 2012-03-05]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Indiana>>.
10. FEDERAL BUREAU OF INVESTGATION. *Crime Statistics* [online]. 2011 [cit. 2012-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.fbi.gov/stats-services/crimestats>>.
11. HUMAN RIGHTS WATCH. *About us* [online]. ©2012 [cit. 2012-02-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.hrw.org/about>>.
12. JUSTICE FOR ALL. *About us* [online]. ©1997-2010 [cit. 2012-02-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.jfa.net/index.html>>.
13. JUSTICE FOR ALL. *Death Penalty Paper* [online]. ©2012 [cit. 2012-02-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.prodeathpenalty.com//DP.html>>.
14. Michigan. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 11. 3. 2006, last modified on 2. 2. 2012 [cit. 2012-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Michigan>>.
15. NATIONAL COALITION TO ABOLISH THE DEATH PENALTY. *About us*. [online] ©2012 [cit. 2012-02-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.ncadp.org./index.cfm?content=16>>.

16. Nebraska. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 8. 8. 2005, last modified on 10. 2. 2012 [cit. 2012-03-04]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Nebraska>>.
17. NEJEZCHLEBOVÁ, Lenka. *Kdo se bojí trestu*. [online]. 27.11.2010 [cit. 2012-02-11]. Dostupný z WWW: <http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/kdo-se-boji-trestu-smrti_187042.html>.
18. Ohio. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 16. 3. 2006, last modified on 3. 2. 2012 [cit. 2012-03-04]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Ohio>>.
19. U.S.CENSUS BUREAU. *State & County QuickFacts, Iowa* [online]. last revised 17. 1. 2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupný z WWW: <<http://quickfacts.census.gov/qfd/states/19000.html>>.
20. U.S. CENSUS BUREAU. *State & County QuickFacts, Indiana* [online] last revised 17. 1. 2012 [cit. 2012-03-05]. Dostupný z WWW: <<http://quickfacts.census.gov/qfd/states/18000.html>>.
21. U.S. CENSUS BUREAU. *State & County QuickFacts, Nebraska* [online]. last revised 17. 1. 2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupný z WWW: <<http://quickfacts.census.gov/qfd/states/31000.html>>.
22. U.S. CENSUS BUREAU. *State & County QuickFacts, Michigan* [online]. last revised 17. 1. 2012 [cit. 2012-03-04]. Dostupný z WWW: <<http://quickfacts.census.gov/qfd/states/26000.html>>.
23. U.S. CENSUS BUREAU. *State & County QuickFacts, Ohio* [online]. last revised 17. 1. 2012 [cit. 2012-03-04]. Dostupný z WWW: <<http://quickfacts.census.gov/qfd/states/39000.html>>.
24. U.S. CENSUS BUREAU. *State & County QuickFacts, Wisconsin* [online]. last revised 17. 1. 2012 [cit. 2012-03-04]. Dostupný z WWW: <<http://quickfacts.census.gov/qfd/states/55000.html>>.
25. Wisconsin. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2. 4. 2006, last modified on 8. 2. 2012 [cit. 2012-03-04]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Wisconsin>>.
26. WORLD COALITION AGAINST THE DEATH PENALTY. *Presentation*. [online] 2006 [cit. 2012-02-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.worldcoalition.org/Presentation.html>>.

Legislativní dokumenty

1. ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ. *Druhý opční protokol k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech* [online]. Organizace spojených národů, 1989 [cit. 2012-02-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.helcom.cz/view.php?cislocclanku=2005020106&PHPSESSID=1f7063f0566fda2874b56d5da5958fe>>.
2. EVROPSKÁ UNIE. *Evropská úmluva o ochraně lidských práv* [online]. Evropská unie, 1950 [cit. 2012-02-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/65405733-DCA8-4BF1-9B33-824A06CA4754/0/CzechP0pack.pdf>>.
3. EVROPSKÁ UNIE. *Listina základních práv Evropské unie* [online]. Evropská unie, 2007 [cit. 2012-02-04]. Dostupný z WWW: <<http://eurlex.europa.eu/cs/treaties/dat/32007X1214/htm/C2007303CS.01000101.htm>>
4. ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ. *Mezinárodní pakt o občanských a politických právech* [online]. Organizace spojených národů, 1966 [cit. 2012-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/mezinar.pakt-obc.a.polit.prava.pdf>>.
5. ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ. *Moratorium on the of the death penalty* [online]. Organizace spojených národů, 2007 [cit. 2012-02-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.undemocracy.com/A-RES-62-149.pdf>>.
6. ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ. *Všeobecná deklaráce lidských práv* [online]. Organizace spojených národů, 1948 [cit. 2012-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/vseobecna-deklarace-lidskych-prav.pdf>>.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 - Přehled států USA ve kterých byl trest smrti zrušen	37
Tabulka č. 2 - Přehled spáchaných vražd ve státě Iowa v letech 2006 - 2010	42
Tabulka č. 3 - Přehled spáchaných vražd ve státě Nebraska v letech 2006 - 2010	43
Tabulka č. 4 - Přehled spáchaných vražd ve státě Ohio v letech 2006 - 2010	44
Tabulka č. 5 - Přehled spáchaných vražd ve státě Michigan v letech 2006 - 2010	44
Tabulka č. 6 - Přehled spáchaných vražd ve státě Wisconsin v letech 2006 -2010.....	46
Tabulka č. 7 - Přehled spáchaných vražd ve státě Indiana v letech 2006 - 2010	46

Seznam grafů

Graf č. 1 - Demografické složení států Iowa a Nebraska.....	39
Graf č. 2 - Demografické složení států Michigan a Ohio	40
Graf č. 3 - Demografické složení států Wisconsin a Indiana	41
Graf č. 4 - Počet spáchaných vražd ve státech Iowa a Nebraska v letech 2006 - 2010, připadajících na 100.000 obyvatel.....	43
Graf č. 5 - Počet spáchaných vražd ve státech Michigan a Ohio v letech 2006 - 2010, připadajících na 100.000 obyvatel.....	45
Graf č. 6 - Počet spáchaných vražd ve státech Wisconsin a Indiana v letech 2006 - 2010, připadajících na 100.000 obyvatel.....	46